

УМОВЫ ПАПДПІСКІ:

На 1 м-ц 90 н.; на 3 м-цы—2 р. 60 н.; на 6 м-цаў—5 р.; на 1 год—9 р. 75 н.

ПЛАТА ЗА АБВЕСТКІ:

За радкі нонпарэлі (памята тэксту)—50 алл. Ішагароднік—1 р. Пасрой тэксту ў два газы дарэмна.

Падпісана і абероткі прымаюцца: У Гал. Канторы газ. "Зьвязда"—г. Мінск, Савецкае, 63. (Грані-капэж) ад 9 гадз. раніцы да 3-го гадз. дня. У асобных гарадах—у адд. Бел. Дзярж. Выдавецтва і ва ўсіх пашт.-тэл. канторах.

ЗВЯЗДА

Орган Цэнтральнага Камітэту камуністычнае партыі (бальшавікоў) Беларусі і Мек. АК КП(б)В.

Рэдакцыя і галоўн. кантора: 1) Рэдактар прымае ад 11—1 гадз. дня; тэлефон № 10-74. 2) Скартар рэдакцыі—ад 12 да 2-го гадзіны дня, тэлеф. № 6-10. 3) Начні рэдактар (друкарня) ад 8 гадз. воч. тэл. № 6-42.

Нядзеля, 1 ліпеня 1923 г. № 150 (2957) Контр асобнага нумару ўсёды 5 кап.

МЮЛЬЕР (Шарж)

Сьвятая братэрства народаў

У адзін з сваіх прамой тав. Ленін сказаў, што адным з самых рэвалюцыйных дакументаў нашае эпохі зьяўляецца наша канстытуцыя.

Тав. Ленін зрабіў вызаў любой капіталістычнай дзяржаве—абмяняцца дзесяткамі тысяч экзэмпляраў нашай канстытуцыі на іх канстытуцыю для распаўсюджвання сярод мас, каб яны маглі навочна пераканацца, на падставе важнейшага дакумэнту дзяржавы, якая сыстэма кіраўніцтва лепшая—капіталістычная ці пралетарская.

Як вядома, на гэты вышлік ніхто не адгукнуўся, ведаючы добра, што наша канстытуцыя мае сваёй задачай гарантаваць дыктатуру пралетарыяту, у межах задушэньня буржуазіі, зьнішчэньня эксплёатацый чалавека чалавекам і ажыццяўленьня камунізму, пры якім ня будзе ні падзелу на класы, ні дзяржаўнай ўлады. Гэта сутнасьць нашай канстытуцыі не па густэ прыгнатылізмам.

Прамова т. Крыленка.

Чым вытлумачыць, што прадстаўнікі рэвалюцыйнай інтэлігенцыі сядзяць зараз на лавцы падушных? Яны самі далі адказ на гэта. Яны самі расказалі, што наваей, да рэвалюцыі яны адчувалі сябе абэр-афіцэрамі капіталу. Гэты працэс—дэманстрацыя адной з карцін клясавай барацьбы, якую сусьветны капітал вядзе супроць пралетарскае дзяржавы. Гэта—клясавыя ворагі, якія высілаюць вам на тым, каб рабіць варожыя дзеянні паводле законаў і прыдурнаў вайны.

Характарызуючы сувязі контр-рэвалюцыйнай арганізацыі ў парыжскіх і берлінскіх аб'яднаньнях былых уласніцкіх прамысловых прадпрыемстваў у Парыжы, в некаторымі групамі французскіх капіталістаў і пасобнымі групамі, якія працуюць у нямецкіх фірмах, т. Крыленка лічыць, што насяля судовыя разьбрачэствы, на прыходзіцца справацца аб тым, што за гэтымі групамі і ідэальнымі асобамі вырысоўваюцца сілы другіх устаноў, ужо не аканамічна, а палітычнага характару.

Пераходзячы да пасобных падушных ракурсор зьяўляе, што будзе трымацца яго парадку, у якіх адбывалася судовыя сьведзтва. Ён пачынае з Беразоўскага.

Беразоўскі—адна з кіруючых фігур у праймагу раду гадоў,—групамі дыктар. Мае значны школьнікі стаж. Удзяў іных у арганізацыю. Адзіляючой удзел у харкаўскім цэнтры, што заляўна і усім вярверна. Перадзіўшы такі рад улік супроць Беразоўскага і такі рад яго азначыўшаў, пракурор прыходзіць да вываду, што Беразоўскі зьяўляецца адным з найбольш вопытных абясьпечных школьнікаў. Ён быў неспэчным у мінулым, неабясьпечным зараз не перастае быць неабясьпечным і ў будучым. Такіх людзей, такіх ворагаў рэвалюцыйнае клясы, неабходна вырваць з крывянем. У адносінах да Беразоўскага пракурор патрабуе вышэйшай меры сьмялядай абароны.

У адносінах да інжэнера Валганова пракурор патрабуе таксама вышэйшай меры сьмялядай абароны, лічычы яго адным з гадоўных правадуроў школьніцка-аганізацыі.

Ды Самойлава, былога прадпрыемцы і клясавы ворага, абвінавачваючы лічычы мэтазгодным ізаляцыю на 5 год. Дзярж. тэхнік Бабошка, які ня мае пьверды грамадзкіх і маральных устоў—тэрыленка патрабуе ізаляцыі. Інжэнер Чорнакіжнінаў таксама павінен быць ізаляваны на 5 год.

САВЕЦКАЯ УЛАДА У СІЛЕ РАСПРАВІЦА СА СВАІМІ ВОРАГАМІ

Аб гэтым павінны памятаць школьнікі і іх натхніцелі

носіўся да савецкага парадку, да рабочае клясы і да суду, як да органа рабочае клясы,—дык караю для яго павінен быць расстрэл. Расстрэл для Гарлеякага—гэта адзіная магчымая мера, якую трэба ўжыць у парадку самааховы дзяржаўнага парадку.

Абвінавачаны Кржыжаноўскі ў маладых дні раньні. Факты даводзяць, што Кржыжаноўскі зьяўляецца адной з тых фігур, якія азначаюць у катэгорыі шпёнскае групы. Расстрэл Кржыжаноўскага разам з групамі Валяршынава і іншых зьяўляецца неабходным актам, якія вабясьпечвае безапаснасьць дзяржавы.

Башкіна трэба аднесці да катэгорыі такіх асоб, як Някрасаў, Васільлеў, Андрэй Каладуб—да накіпі і аднаўдзі сацыяльнае перабудовы, людзей шкодных, якія пры ўсіх умовах будучь служыць зьмрорымаму разлажэньню, будучь балачкамі, м'язамі новага будаўніцтва. Расстрэл Башкіна зьяўляецца ліччым вывадам з гэтага аналізу.

У адносінах да нямецкіх падданых Мейера і Вэнгэра, пракуратура адмаўляецца ад абвінавачаньня.

З усім інакш ставіцца пытаньне ў адносінах да нямецкага падданнага Ото, т. Крыленка адхіляе пытаньне аб палітычных поглядах Ото і аб яго прыналежнасьці да «Сталёвага Штэму». Няхай ён думае, што хоча, але калі Ото жыць ў савецкай краіне, ён павінен лічыцца з існаваньнем савецкіх законаў. Найбольш правільнай мерай было-б, зраўнавадзі, прапанаваць групу Ото выехаць з межаў СССР. Але, па-мойму,—кажа Крыленка,—ён толькі падыякуе ва гэту меру. Так пытаньне ня ставіцца. Гэта будзе толькі выкананьне даручэньня, а потым зварот ва-сва-сяі з відам чалавека, які выканаў свае абавязкі. Абвінавачваюца дапушчае, што турэмнае зьяўленьне для Ото на тэрмін досыць выстарчальна.

Тав. Крыленка

Зварачаючыся да падсуднага Ватшыбэра, Крыленка зьяўляе, што ў адносінах да гэтага падсуднага пытаньне яснае. Ватшыбэра прыняў даручэньне па перадачы хабару, ён сам гэта прызнаў. Сьваеаецца ў судзе і ў пэданос, паколькі Ватшыбэра ведаў аб гутарках школьнікаў і аб контр-рэвалюцыйных намерах. Але калі мы маем права патраба-

ваць ад грамадзяніна СССР, каб ён, даведаўшыся аб контр-рэвалюцыйнай арганізацыі, зараз-жа паведамаў, наўрад-ці можна прад'явіць гэта патрабаваньне Ватшыбэру, нямецкаму падданаму. Вось чаму тут, па думцы пракуратуры, як і ў адносінах да падсуднага Нікішына, павінна быць пастаўлена пытаньне аб умоўнай кары за даваньне хабару.

Аб прыналежнасьці Кузьмы да контр-рэвалюцыйнай арганізацыі паказала на судзе 15 чалавек. Супярэччасьці сярод паказаньняў няма. Сам Кузьма прынае свае абавязкі Дубасу, які ён зрабіў два разы ў вэртыд сваё спроб выехаць за-граніцу. Прынаеацца да зьбіраньня вестак. Ён гаворыць, што гэтыя весткі цікавілі яго асабіста. Магчыма. Але ці цікавалі яны іншых асоб?—таксама цікавілі, у прыватнасьці, Дваржачынка што зьяўляецца ўстаноўленым. Мне,—кажа Крыленка,—ваканваючы сваё заклочэньне ў адносінах Кузьмы,—вельмі хацелася-б бачыць Кузьму ў радок савецкіх інжэньераў, якія працуюць і прыносяць свае вьяліварныя таленты на карысьць зьяўляецца і разьвіцьця савецкай індустрыі. У нас мала вяртэччых і каштоўных інжэньераў. Але ў нас, як паказаў суд, шмат школьнікаў і павялічваць іх лік мы ня можам. Вось чаму ў адносінах да Кузьмы павінна быць пастаўлена пытаньне так-калі Кузьма—член школьніцкае арганізацыі—Кузьму расстраляць; калі ён ня член школьніцкае арганізацыі—Кузьму выкарстаць. Абвінавачваньне з усеіх катэгорыччасьцю падтрымлівае першы тэзіс. Адгэтуль вырашаецца пытаньне і аб Аўчарыку—гэтым другім Кузьме, яго памочніку ва Уласаўцы і Несьветаўскай рудні. Але ў адносінах Аўчарыка—досыць турэмнага зьяўленьня, каб ізаляваць яго і адзіляць ад вытворчасьці.

Даўшы характарыстыку падсудных, абвінавачаных ва ўдзеі ў

школьніцкай арганізацыі ў складзе ле маскоўскага цэнтэра—Імянітава, Рабіновіча і Скарута т. Крыленка зазначае, што ў адносінах Імянітава пракуратура ня лічыць неабходным ужываньне якіх небудзь суровых мерапрыемстваў. Яму толькі пара крху адпачыць ад удзелу ў 185 пасьяджэньнях, пара пасьядзець на адным месцы ва ўмовах больш або менш аднастайных уабставінах якія супакойваўча ўплываюць на нервы. З гэтага пункту гледжаньня пазбаўленьне волі або ізаляцыя Імянітава на тэрмін ад 3 да 5 год ва ўскім выпадку зьяўляецца мэтазгодным.

Пераходзячы да Скарута, Крыленка зазначае, што Скарута належыць да той групы абвінавачаных, якая з усіх пунктаў гледжаньня зьяўляецца вастуджэнай, і ў адносінах якой, толькі вышэйшая мера зьяўляецца згодна простаму патрабаваньню закону, нормаю, якую павінна ўжыць спецыяльная прысутнасьць Вярхоўнага Суду.

Зварачаючыся да Рабіновіча, Крыленка адзначае, што ўлікі супроць яго выстарчальныя, бо яны дацкам супадаюць і адказваюць агульнаму складу псыхалэгіі абвінавачанага яго мінуламу і канкрэтным фактам яго работы ў радок арганізацыі. Адгэтуль—кажа т. Крыленка—шэўны вывад, якім прыходзіцца закончыць абвінавачуючю прамову,—далучэньне Імя Рабіновіча да той групы, у адносінах якой рэкамэндуецца расстрэл, як мэтад рэвалюцыйнай самаабароны.

Ня лёгка падагульняць такія выткі,—кажа т. Крыленка,—ня лёгка таму, што людзі ёсьць людзі. Але пытаньне тут ставіцца так-гэты працэс зьяўляецца працэсам, які павінен даць нам магчымасьць сказаць, што ўсе ты школьнікі, якія яшчэ існуюць,—тыя, што выкрыты і яшчэ ня выкрыты намі, іх заграіччых прылічэньні і прыцелі, іх заграіччых натхніцелі, у якой-бы дзяржаве яны ні знаходзіліся і які-б функцыі там ні выконвалі, павінны зраўнаваць, што Савецкая ўлада мае яшчэ досыць сілы і магутнасьці і што распраўляцца з сваімі ворагамі яна яшчэ не развучылася...

Прамовы абаронцаў

29-га чэрвеня, увечары, пачаліся прамовы абароны. Першым сказаў прамову Мэрэвіль, які абараняе падсудных Калганова, Буднага, Валяршынава, Сокалава і Штэйбрынга. Мэрэвіль прыходзіць да вываду, што віна падсудных заключэцца, перапершае, у асоблівых абставінах работы, якая вымагала ў іх прыстаўленьне што стаяць у

БАРТАЛЬ, сучасны старшыня польскі ага ўраду

гасклонным сьведзеньнямі самога «Анцэбра». І сапраўды, калі аднінуць перафразіроўні з артыкулаў т. т. Сталіна і Крунскай, дык што застаецца ў перадавіцы нашай лэўрэйскай газэты? Застаецца адно паблажлівае навучэньне на тэму, што, моў, «абодва бакі ня маюць рацыі». Такое «вырашэньне» пытаньня ніколі яшчэ ня прыводзіла да станоўчых вынікаў. Сьмеем думаць, што мы ня менш «Анцэбра» разьбіраемся ў пытаньнях саманарыткі і, калі ўжо ён сабраўся нас павучаць, дык яму трэба было-б запасацься хоць-бы сямі-мі-такімі аргумэнтамі.

Перш за ўсё, аб «палеміцы» (у двуюсьсях). Палемікі блз двуюсьсяў, сапраўднай палемікі ў нас, уласна нажучы, няма. А што ёсьць? Ёсьць два факты: артыкул «Зьвязды» супроць «Чырвонай Зьмены» па пытаньні аб Сьцэпанюку, адказ «Ч. З.» і артыкул «Зьвязды» аб Белдзяржкіно з адказами «Ч. З.» і «Рабочаго».

Быццам-бы малавата для палемікі: так сказаць—пытаньне, адказ і кропка.

«Зьвязда» і ня зьбіраецца адказваць, ня зьбіраецца, такім чынам, увязвацца ў сапраўдную палеміку блз двуюсьсяў. Чаму? Таму, што па думцы «Зьвязды», самі факты, навакол якіх пачалася «спрэчка» (у двуюсьсях) не складаюць вярнае грамадзксэ каштоўнасьці. Для «Зьвязды» уся важнасьць пытаньня абодзілася да таго, што мы былі пераікананы і застаемся такімі зараз, што і ў справе Сьцэпанюка і ў справе Белдзяржкіно, газэты «Чырвоная Зьмена» і «Рабочы» занялі пашыўні клясавы няправільныя, паслужылі рупарам мяшчанства па меншай меры. Мы, далей, былі пераікананы і застаемсэ такімі зараз, што гэтыя артыкулы, зькраіччых жывых людзей, былі надзіва надбаваньнем да добрадумленьня зьмяістраваньня

Як белавардзейцы „таргавалі“ каўкаскай нафтай Разьбітыя надзеі нафтапрамыслоўцаў

ПАРЫЖ, 25. Гэтымі днямі ў Парыжскім судзе слухалася справа, якая ўзьнікла на глебе продажу былымі наўнаоімі нафтапрамыслоўцамі сваіх «праў» на нафтавыя промыслы. У 1923 годзе браты Анатамавы прадалі імямі Шэарціману і Маршэ-ля-Грау нафтавыя вучаліні, якія зьяўляліся раней іх Анатамавых уласнасьцю, а зараз—нацыйналізаваны. Угавор павінен зьяўляцца «

зьяўляцца». На судзе з боку братаў Анатамавых выступалі ў якасьці іх паваранага аэ-натар дэ-Монзі, які даводзіў „добра-сумленнасьць зьдзелкі, г. зьн. добра-думнасьці забудзеньні братаў Анатамавых, якія падзялялі панаваўшыя ў 1921 годзе ў зьўралэаіччых дэ-жэ-волах пераікананьні аб блізім і намі-нучым нацыі савецкай ўладзі на Наў-нучым нацыі савецкай ўладзі на Наў-

былых расійскіх нафтапрамысловых прадпрыемстваў. Гэтыя палі іны раз купляліся за вельмі буйныя оумы. З оваігой боку і былыя расійскія нафтапрамыслоўцы арганізаваліся для эксплёатацыі надзеі у хуткі нанец савецкай ўлады, аб'яднаўшыся ў асабную расійскіх нафтапрамыслоўцаў і міжнародную групу расійскіх нафтавых тэаарэааў

Контррэвалюцыя пад маскай сэктанцтва

Сярод сэктанцкіх груп, якія пераважна папярэдняе сваё дзейнасць у ўнутры аддзелена ад цэнтру і індывідуальных куткоў намай БССР, ёсць самыя рознастайныя і тыпны. Калі свай сэктанцы звычайна папярэдняе пачыненні і разумова адсталымі элементамі, якія фанатычна выконваюць волю свайго прапаведніка. Прапаведнікі або «благавеснікі» скарыстоўваюць усе спосабы, каб толькі беспрэчна надпарадкаваць сабе абшчыну, або групу такіх фанатыкаў.

Асабліва зварачае ўвагу тое, што кіраўнікі сэктанцкіх груп знаходзяцца ў пераважнай большасці з элементаў яўна варожых савецкай уладзе, а ў мінулым служачых, гандляроў або мірадаў-кулакоў, якія мастаюць спуды новыя секі павуцінны, каб аблытаць імі сьвядомасць мас на ўгоду лічын добрабыту і сытага жыцця. Нярэдка ў ліку кіраўнікоў такіх груп бываюць былыя няўдачнікі-фельчары, жандары, гандляры і г. д. На тэрыторыі Мазырскае акругі, у Каралінскім раёне, папрыклад,

б. жандарам Бараноўскім была арганізавана група сялян-сэктанцаў пад назвай «Карнеўцы», або «Багамолы». Група гэта ўзнікла ў 1920 годзе, у в. Вагудзічы і прыблізна да 1925 г. «багамолы» з агульнай сялянскай масы амаль нічым не адзначаліся, як толькі сваёй рэлігійнасцю, акуратным паведзеньнем малельных сходаў і г. д. Потым, наватраўшы значную групу фанатыкаў, а 1925 г. багамолы ўжо змянілі сваё дэўзунгі і сваім прапаведзнем пачалі паступова надаваць характар палітычных выступленняў, прытым, актыўных, супроць савецкае ўлады. Перш за ўсё яны катэгарычна перасталі пасылаць сваіх дзяцей у школу, таму што ў ёй на вучаць закону божаму, уладу саветаў яны пачалі называць драконаўскай і навялі агітацыю сярод суседніх сялянскіх мас аб хуткім упадзе «ўлады дракона», а каб паскорыць гэты ўпад, агітавалі яны, дык неабходна пераходзіць у іх (багамолы) веру, бо вера гэта вызваляе кожнага ад савецкае ўлады, яе законаў і абавязкаў на сельгаспадарку,

страхоўцы і інш. дзяржаўных і грамадзкіх павіннасцяў. У 1926 г. багамолы катэгарычна адмовіліся ад прахаджэння ўсесаюзнага перапісу, заявіўшы пры тым, што не жадаюць запісваць свае душы «чорту». У мінулым 1927 г. яны адкрыта занялі яшчэ больш варожую пазыцыю і ўсім перасталі надпарадкаваць распарадкаваньням улады, нярэдка зьневажаючы мясцовых прадаўнікоў апошняй. Яны па сутнасці сталі актыўнымі выказнікамі контррэвалюцыйных настроў часткі кулацтва. Багамолы вялі антысавецкую дзейнасць і распаўсюджвалі пракацыйныя чуткі аб вайне, аб мнімым заняцці Украіны паліцамі, ухільаліся адзкі на ваенны прызыў, дастаўкі коня на перавучот, ад выканання правіл вучоту ваенна-абавязаных, ад рэгістрацыі запісаў актаў грамадзянскага сьцяновічча, ня ўносілі падатку, адмаўляліся нават ад атрыманьня акладных і страхавых лістоў, якіх-небудзь паведамленьняў, або перапіскі і наогул ігнаравалі і не прызнавалі над сабою ніякае ўла-

ды, апрача бога, такая дзейнасць гэтай групы зьварнула на сябе ўвагу агульнай сялянскай масы і выклікала з боку акружаючых ня мала сур'ёзных меркаваньняў. У выніку Каралінскі РВК, мясцовы сельсавет і агульны сход грамадзян в. Вагудзічы вынеслі пастанову з хаданіцтвам аб высяленьні больш актыўных прыхільнікаў і кіраўнікоў групы «багамолы» з межы свайго тэрыторыі, як яўна антысавецкі і контррэвалюцыйны элемент. У даным выпадку мы бачым, што пры пасярэдніцтве рэлігійнага фанатызму, контррэвалюцыйныя сілы моцна аселі ў глухой вёсцы ў мэтах ня толькі асабістага добрабыту і выгоды, але і для пэўнай антысавецкай работы. У гэтым нас пераканалі і наступныя факты: натхніцель групы б. жандар Бараноўскі сваячасова змог уцягнуць каб у іншым месцы працягваць сваю місую ролю, а адзін з дзедчоў той-жа групы—Саўчук прымушан быў прызнаць, што ён, як і ўсе «багамолы», ачылаўся толькі шкурункамі, якія прыкрывалі

свае асабістыя інтарэсы маскаю рэлігійнага фанатызму. Сярод сэктанцаў зварачае на сябе ўвагу і прапаведнік Чабярук, які зьяўляецца старшынёў ўсебеларускага саюзу хрысьціян-баптыстаў. У мінулым Чабярук—зайсковы фельчар, папярэдняе няўдачу ў гэтай прафэсіі, парашыў узяцца за другую і знойшоў больш лёгкі шлях да матар'яльнага добрабыту. Чабярук карыстаецца грамадзкім давер'ем сярод невялікай групы сваіх прысьпешнікаў, а наогул вядомы, як вялікі прайдоха. Па натуре ён вельмі ўладны чалавек, любіць разводзіць дэмагогію, на ўсіх сходах, нават пры рэпліках, абавязкова і толькі гаворыць з катэды, бо гаварыць а месца і прастай мовай лічыць для сябе ніжкім. Па-за сьценамі свайго дому Чабярук заўсёды і няўзменна ходзіць з партфэлем, так што гэта ўвайшло ў прыказку: «ходзіць, як Чабярук з партфэлем». Ня глядзячы на цэлы рад такіх індывідуальных асабіскаў старшын, лік хрысьціян-баптыстаў за

апошні год вырас, прычым рост адбываецца за кошт дэмных бабулек і адкідаў вёскі. За апошні год лік членаў значна павялічыўся і зараз яны налічваюць 27 абшчын з колькасцю больш 2.000 членаў. Бываюць выпадкі, што на ФК баптыстаў пераходзяць паасобнікі вянкі і дзяўчаты. Адбываецца гэта таму, што ў некаторых вёсках і 6-8-х мясцовых партыйных і грамадзкіх арганізацыі не вядуць выстарчальнай культуры, моладзь жа шукае прыстасаваньня сваіх сіл і патрэбнасцяў у якім-небудзь занятку або рамястве. Вось тут сэктанцы мастацкі выкарыстоўваюць момант і ўцягаюць больш слабовольных падрастаў і юнакоў, прыцягваючы іх спачатку сьпесам у хоры, потым кнігамі, а потым і талкаваньнем сваіх прапаведзёў і малітваў, як аб гэтым таварыў мне ў асабістаў гутарцы адзін юнак в. Полацкае акругі, закабалены баптыстымі. Уражліва моладзь лёгка нападаецца на вуду, і на гэты бок пыта-

ня ў вёсках і сёлах яшчэ мала савецкага грамадзкіх зварачае ўвагі. Між тым, неабходна гэта арабці і напярэдняе папярэдняе рэлігійнай варазы. За апошні год толькі на 24-х абшчынах эвангельскіх хрысьціян, лік апошніх павялічыўся на 239 чалавек, в якіх 92 мужчыны і 147 жанчыны. Такім чынам, і сэктанцтва ня менш лобой рэлігіі, а значна мацней распаўсюджвае свае мадальцы на слабыя месцы нашага фронту па антырэлігійнай прапагандзе. Там, дзе апошняя адсутнічае, або не наладжана—сэктанцы дасягаюць сваіх вынікаў і закабалюць дэмныя пласты вёскі або прыбыўшы адтуль элемент, каб павялічыць кадр, а значыцца, і групу больш прыгодных да эксплятацыі і апукаства асоб. Вось чаму ня работу сэктанцаў у сельскіх мясцовых асабіскаў, асабліва ў мядзьведжых кутках вёскі, мы павінны зьварнуць сваю сур'ёзную ўвагу. **НОУСКІ.**

Партыйнае будаўніцтва

Абгаварэньне адозвы ЦК УсеКП(б)

Бяз вытворчай дысцыпліны—справы не наладзім (Хлебазавод МЦРК)

Давіда аб адозьве ЦК УсеКП(б) ускалыкаў рабочыя хлебазаводу МЦРК і вымеру невадомыя дэзгэтуль агідныя зьявішчы, якія меля месца на заводзе. Былі выпадкі, калі некаторыя рабочыя вырываюць лісты з кнігі скаргаў і лісты з рознымі прапаведзямі, якія ўносіліся рабочымі на вытворчых нарадах. Душ некаторыя зрабілі ва ўборнай, адрываюць дэварыны ручкі і інш.

Вытворчая дысцыпліна на заводзе вельмі кепская. Так, у абарачным цеху многія рабочыя, галоўным чынам катальшчыцы, кідаюць работу і ідуць сабе адпачываць, пакідаючы цеста на сталю, не стараючыся зачыніць.

Быў адвойчы такі выпадак, калі майстар тав. Гутнач прымушан быў сесці на чан з цэстам, каб ня даць магчымасьці работнікам браць цэставае цеста ў работу. Але работніцы да таго расхадзіліся, што хацелі пабці яго за гэта. Шум, гам і розныя нахабныя песні—звычайнае зьявішча. «Мат» і крык «ура» не даюць магчымасьці пераважна працаваць. Трэба адзначыць, што ў большасці выпадкаў нават партыйцы і камсамольцы стараюцца зьявіцца і грубымі адносінамі наладзіць парадок і працоўную дысцыпліну.

За 5 жасідаў існаваньня заводу **Беднота ячэйкамі не абслужана**

ня вывешаны правілы ўнутранага распарадку. На леші стаіць справа ў іншых цэхах заводу. Напрыклад, некаторыя качагары стараюцца падстаўці ножку пачыны майстрам. Рабочымі чынам Ляшчыніскі ў часе работы забавуляюцца рознымі танцаўкамі.

Вучні ня слухаюць сваіх майстроў. Ням іх лаюць. Некаторыя вучні ня лічаць сваім абавязкам прыбіраць за сабою. Не дарма старэйшы майстар Петрашквіч сумняваецца, ці выйдзе з вучняў добрая кваліфікаваная зьмена.

Адміністрацыя, каго папала, ставіць каля розных машын, яна слаба надрыхтоўвае людзей на месца водгукнікаў, дзякуючы чаму часта гэта адбываецца на працадольнасці многіх машын.

З масінага аддзяленьня людзі цагаюць вагніўнае цеста наверх у мукасейку.

Гэты вечар самарыткі дасць магчымасьць знішчыць усё непарадкі, бо рабочыя зразумелі, што дэзунг самарыткі ёсць ня пусты скак, а штодзённая плуцькая работа. Заўжон на падставе гэтага павінен будзе бязлітасна змагацца з усякімі хуліганскімі правамі на заводзе і не шкадаваць тых, хто наарывае працоўную дысцыпліну. **М. Бэрман.**

Сталі на правільны шлях

(Насьцюковіці раён, Магілёўшчына)

Перавыбарчая кампанія ў Насьцюковіці раёне, дзякуючы добрай падрыхтоўцы з боку райкому, прайшла наогул добра, пры самым актыўным удзеле партыйных ячэек.

Ва ўсіх ячэйках былі ськладзены камісіі для абследваньня працы. У спрэчках выступіла 30-40 процантаў складу ачэйкі. А гэта апошнле выразна сьведчыць аб эктэўнасці партыйнае масы ў перавыбарках ячэек.

На перавыбарчых сходах партыйная маса, галоўным чынам, гаварыла аб паліпшэньні працы з беднатою, аб калектывізацы сельскае гаспадаркі, каапераваньні беднаты, аб большым уцягненьні беднаты ў партыю і інш. Увага партыйцаў асабліва была зьвернута на гэтыя пытаньні, бо ў Насьцюковіці раёне выкананьне іх трэба прызнаць неадвадальным.

Апрача гэтых пытаньняў на перавыбарках падкрэсьлівалася аб неабходнасці ўзмацненьня партыянава і падняцця тэарытычнага ўзроўню партыйцаў.

Ранейшыя кампаніі, як распаўсюджваньне, пазыкі, самаабладаньне, загатоўчая кампанія і інш., не адбіліся на працы партыйнае арганізацыі, а яшчэ больш узмацнілася кіраўніцтва і удзел ячэек ва ўсіх галінах савецкага будаўніцтва. **Г. П. Хомчанка.**

Месцы ў Дзярж. інстытут журналістыкі для Беларусі

ЦК УсеКП(б) прадстаўлена для Беларусі 5 месцаў у дзяржаўным інстытуте журналістыкі. Адыблос паслядзеньне камісіі пры АПА ЦК КП(б)Б, на якім вызначаны кандыдатуры для пасьлі ў інстытут.

Тыдзень абароны ў вёсцы

Другі тыдзень абароны будзе праводзіцца шляхам выбольшага ўдзяленьня насельніцтва, і асабліва сельскага, у практычную работу Асаваіліхну.

Але тыдзень абароны вусім не абмежаваны толькі на гэты перыяд.

Данія Цэнтральнага Савету Асаваіліхну гавораць аб тым, што адна асаваіліхнаўская ячэйка прыходзіла на 23 вёскі. Гэта значыць, што ў пераважнай большасці неасярэдня арганізоўваць і праводзіць гэты тыдзень абароны.

Аднак, захапляцца ўсакіма роду новымі арганізацыямі ня трэба. У гэтым годзе абмежаваны тыдзень абароны будзе праводзіцца ў вёсцы.

НЕ ЗАБЫВАЙЦЕСЯ ПРА СПАЖЫЎЦА

Бой і глум павялічваюць сабекош прадукцыі Чаму страляюць запалкі

(Фабрыка «Чырвоная Бярэзіна», Нова-Барысаў)

Скаргі на якасьць нашай прадукцыі ня зьменшыліся. Як і раней, шмат гарадоў СССР паступаюць лісты, у якіх адзначаецца дрэнная якасьць нашых запалак.

У чым прычыны пагоршаньня якасьці? Перш за ўсё, набівачны цэх пачаў працаваць бяз нормы. Загядчык цэхам сьпэшаецца хутка скончыць працу, адсюль дэфэкты ў якасьці запалак.

Другая зьмена часта дае сьпэшаюцца на якасьці прадукцыі зьяўляецца на нашым заводзе самыя баючымы. Вельмі часта заказчыкі скарыстаюцца на якасьці вырабу.

Некаторыя выпадкі шкодніцтва тлумачацца імкненьнем падарваць давер'е да майстроў і стаць на іх месца.

Адміністрацыя і фабкому трэба абвясціць самую рашучую барацьбу з шкодніцтвам на фабрыцы, ня спыняючы перад рэпрэсійнымі мерамі. Шкодніцтва трэба вырываць з каранем. **Свой.**

Рабочы Бобка сапсаваў кардон і меў сьмеласьць голасна заявіць на паслядзеньні вытворчай камісіі, што ён зрабіў брак, бо хацеў ведаць, ці даведаецца аб гэтым майстар.

Сукно сусьлянага дыляндра тры разы псаваў. Ёсць выпадкі, калі рабочыя пры зьмене пакідаюць брак, каб зваліць віну на сваіх таварышоў.

Некаторыя выпадкі шкодніцтва тлумачацца імкненьнем падарваць давер'е да майстроў і стаць на іх месца.

Адміністрацыя і фабкому трэба абвясціць самую рашучую барацьбу з шкодніцтвам на фабрыцы, ня спыняючы перад рэпрэсійнымі мерамі. Шкодніцтва трэба вырываць з каранем. **Свой.**

гю гільзу і дзякуючы гэтаму псуе запалкі. Некаторыя работніцы пакуць ломанья саломкі і двайнікі.

На гэтыя зьявішчы ніхто не зарачае ўвагі. Гэтым мы толькі адптурхнем спажыўца.

Вытворчай парадзе і завода-кіраўніцтва трэба самым сур'ёзным чынам заняцца пытаньнем аб паліпшэньні прадукцыі фабрыкі. **Барышм.**

Крывыя крэслы і лэбля бяз клею

Хто вінаваты ў дрэннай якасьці? (Завод «Дрэвапрацшычык», Менск)

Пытаньне аб якасьці прадукцыі зьяўляецца на нашым заводзе самыя баючымы. Вельмі часта заказчыкі скарыстаюцца на якасьці вырабу.

Некаторыя не саромяюцца адсылаць дрэнна выкананыя заказы назад на завод. Такі выпадак быў пачкам быў адасланы назад у Воршы. Быў і такі выпадак, калі вакальна знаходзіўся ва ўпаковачным аддзяленьні і яго прышліся зноў перапрацаваць у цэх для пераклейкі.

Галоўны недахоп, на які скарыстаюцца заказчыкі, гэта дрэнная клеіка. Клейшчыні часта «рэжыміць» на клеі, даючы яго вельмі мала, і фабрыка не зьяўляецца пераважнай.

Іншаважлівыя адносіны да работы, агоня за колькасцю, а не за якасьцю, слабая ўвага да якасьці ў фабрыкаў—вось прычыны.

Механічны цэх часта выпускае крэслы з крывымі ножкамі, крэслы і тэблкі, сабраныя бяз клею і няправільна складзеныя каяны.

Але шмат у чым вінавата і адміністрацыя. Майстры вусім ня лічана з пратэстычнымі прапаведзямі рабочых, і дрэннаслухоўваюцца да іх думак. Прадмовы вытворчай камісіі пачкам ня вышлюваюцца. Так, напрыклад, не надрыхтован у выстарчальнай колькасці сухі драўляны матар'ял. Дуб, які павінен суніцца два-тры гады, суніцца толькі год. Не вядзена па-

тиць, што ў большасці вынаходкаў нават партыйны і камсамольцы стараюцца знайсці і грубымі адносінамі наваздаць парадок і працоўнае дысцыпліну.

За 5 месяцаў існавання заводу

Беднота ячэйкамі не абслужана

(Смалевіцкі раён, Менская акруга)

У раёне створана 13 груп беднаты, і ў іх пры КСУ—8, пры сельсаветах—3, пры Смалевіцкім сельса-гаспадарчым грамадзянства—1 і пры Юраўскім спажывецкім таварыстве—1. Усяго ў групах аб'яднана 149 чалавек, з якіх 13 жанчын.

На сацыяльным складзе груп беднаты падзяляюцца: батракоў і сельса-гаспадарчых рабочых—5, сялян-беднякоў—127, сялян-серадзякоў—17. Сялян-серадзякоў у групах беднаты—партыйны. Партыйцаў усяго ў групах 29 чалавек і камсамольцаў—12 чалавек.

З 13 груп беднаты больш-менш адпавядаюць працоўны 6. Галоўнымі момантамі ў працы груп беднаты гэта: прапрацоўка пытанняў бягучых гаспадарчых кампаній (самаабкладанне, пасеўнае, каапераванне беднаты і інш.).

Склікалася райнава парада груп беднаты, дзе ставіцца пытанне аб працы партыі ў вёсцы і практычныя пытанні далейшае працы груп беднаты. На гэтай нарадзе выявілася вялікая зацікаўленасць і імкненне груп беднаты да працы і гуравання вакол партыі.

ная работа. Заўважана падстава гэтага павінен будзе бляжыцца амагацца з усямі хуліганскімі прыхватні на заводзе і не пачаваць тых, хто падтрымае працоўнае дысцыпліну. М. Бэрман.

Кожная партыйная ячэйка апрама груп беднаты мае вылучаныя вёскі для працы з беднотай. У гэтых вёсках час-ад-часу праводзіцца сходы беднаты па абгаварэнні таго ці іншага гаспадарчага пытання.

Асноўнымі недахопамі ў працы сярод беднаты,—гэта тое, што партыйныя ячэйкі не вядуць сталай сістэматычнай працы, а кампальскімі спосабам. Недастаткова ўдзяляецца ўвага мясцовым практычным пытанням вёскі і працы ўстаноў, а разглядаюцца гаспадарчыя пытанні з пункту погляду—у рэспубліканскім маштабе.

Некаторыя ячэйкі нават і да гэтага часу добра не ўдзілі важнасці правядзення працы сярод беднаты, ня ведаюць, як і з каго арганізоўваюцца групы беднаты і г. д.

У часе правядзення вучоту аб'ектаў абкладання, партыйныя ячэйкі не праводзяць у належнай колькасці сходаў і нарад груп беднаты, халі ў гэтым кірунку райком КП(б)Б даваў паказанні.

С. Нортман.

Другі тыдзень абароны будзе праводзіцца шляхам найбольшага ўдзялення насельніцтва, і асабліва сельскага, у практычную работу Асоавіахіму.

Але тыдзень абароны зусім не з'яўляецца тыднем Асоавіахіму. Наадварот, гэта—шырокая грамадзянска-палітычная кампанія.

Усе, хто хоча забяспечыць нашае мірнае сацыялістычнае будаўніцтва, павінны з усёй сур'ёзнасцю і практычна дапамагаць умяшчэнню абароназдальнасці Саюзу.

Будучая вайна будзе праводзіцца ў вузка ваенным ведацтвам, яго сіламі і сродкамі, а ўсёю краінаю ў цэлым, усім яе дзяржаўным і гаспадарчым апаратам.

Усю гаспадарчую, культурна-асветную і інш. работу трэба будаваць так, каб яшчэ ў мірны час удлічаліся патрэбы абароны краіны. Гэту вядзючы задачу высунаў правадыр РСЧА—М. В. Фрунзе.

Кожны сумленны працаўнік Саюзу павінен ведаць, што, умяшчаючы прамысловасць, аднаўляючы і развіваючы сельскую гаспадарку, узялімаючы ле ўраджайнасць,—гэтым самым мы дапамагам і забяспечваем будаўніцтва абароны краіны.

Да пачатку тыдня абароны ўсе вясковыя арганізацыі і ўстановы павінны правярць сваю падрыхтоўку да гэтай незвычайна вальмі і адказнай кампаніі.

Данія Цэнтральнага Савету Асоавіахіму гавораць аб тым, што адна асоавіахімаўская ячэйка прыходзіцца на 23 вёскі. Гэта значыць, што ў пераважнай большасці неасяродна арганізоўваць і праводзіць тыдзень абароны павінны партыйныя і камсамольскія ячэйкі, хаты-чытальні, нарданы, чырвоныя куткі і г. д. пры чынным удзеле пачысладу пераменнага і запасау, зволонных з РСЧА чырвонаармейцаў і дапрымыўнікаў.

Побач з задачамі найбольшага ўдзялення сялянства ў члены Асоавіахіму, палепшэння якасці работы ўсіх гурткоў і іншых практычных арганізацый, прыцягнення да іх работы большых пластоў насельніцтва—тыдзень абароны павінен умяшчэць і матэрыяльную базу яе вясковых ячэек, так і ўсяго таварыства ў цэлым.

Паступаючыя сродкі (ад продажу значкоў, ахвяраванняў і інш.)—парт. і камсамольскія ячэйкі, хаты-чытальні і г. д., у вынахду адсутнасці ячэек Асоавіахіму, павінны перадаваць вышэйштакім асоавіахімаўскім аддзяленням (валасным або павятовым саветам таварыства).

Пры наяўнасці выстарчальных сіл, а таксама і сродкаў у тэй ці іншай вёсцы, зацікаўленасці і запатрабаванні у насельніцтва, трэба прыстасаваць да тыдня абароны арганізацыю новых асоавіахі-

маўскіх ячэек, гурткоў вясковых ведаў, страляковых і іншых практычных арганізацый.

Аднак, захваліцца ўсякага роду новымі арганізацыямі ня трэба. У тыдзень абароны трэба замацаваць работу вясковых ячэек і арганізаваць новыя ячэйкі толькі там, дзе сапраўды будзе забяспечана іх працаздольнасць.

Задача, высунутая 2-м пленумам ЦС Асоавіахіму—ўсюды пры сельсаветах арганізаваць паказальныя вясковыя куткі—павінна знайсці практычнае ажыццяўленне пры падтрыманні ўсіх вясковых арганізацый і ўстаноў.

Шляхам адкрыцця новаарганізаваных вясковых гурткоў у тыдзень абароны, трэба прыцягнуць да практычнай работы пераменны склад тэрчаслоў, а таксама і дапрымыўнікаў.

Паміма масавых форм работы (даклады, мітынгі, ілюстрацыі, спектаклі, масавыя гулянні, выходы ў поле з вырашэннем тактычных задач, пагуляні і інш.), раслаўмачэнне задач тыдня абароны павінна праходзіць і праз гутаркі з сялянствам, моладзьдзю і жанчынамі—хоць-бы на прыездах.

Толькі пры уважлівай, сур'ёзнай і ўсебаковай падрыхтоўцы да тыдня абароны—будзе забяспечана яго добрае правядзенне і будзе зроблена сапраўднае дапамога будаўніцтву абароны Саюзу. І. Г. В.

сласць у цэх для пераклейкі. Галоўны недахоп, на які скардзяцца вакачыкі, гэта дрэнная клейна. Клейчыкі часта «ржыміць» на клеі, даюць яго вельмі мала, і фабрыкат на-заўтра-паслязаўтра рассыпаецца.

Была і так, што там, дзе патрэбен клеі, убіваюцца цэвікі і наадварот.

Хто-ж вінаваты ў дрэннай якасці прадукцыі?

Вытворчая камісія заводу некалькі раз заўважыла гэтым пытаннем рабочыя, так і адміністрацыя.

Тысячы псавіных бутэлек

Дзіравы дах і дрэнная прадукцыя (Гута «Пралетары», Менск)

Надаўна на працягу трох дзён гута вырабляла дрэнную прадукцыю. Было выпушчана 5.000 надобрыякасных бутэлек.

Прычына—засмечаванне падземнага паветранага каналу, які ідзе ад рэгенератара да трубы, а таксама дажджлівае надвор'е. Глеба гуты балоцістая, пасля дажджу, дзякуючы таму, што дах заводу працякае паветраны канал сырае апад не згарвае цалкам і тэмпература зніжаецца.

Наогул, якасць прадукцыі гуты залежыць ад памяшканні. Гута знаходзіцца ў вельмі дрэнным і, галоўным чынам, старым памяшканні. Дах заводу з усіх бакоў дзірвае. Кропі вады, якія трапляюць

на вытворца. Так, напрыклад, не падрыхтаван у выстарчальнай колькасці сухі драўляны матэрыял. Дуб, павінен сушыцца два-тры гады, унішчаць толькі год. Не выдзіцца паўшту брававанага поўфабрыката, нішто з яго не адкавае. І адсюль павіненне глуму прадукцыі і яе сабекошту. Адміністрацыя аднекуль вынісвае надобрыякасны клеі.

На выканана пастанова вытворчай камісіі аб арганізацыі вытворчага гуртка на заводзе.

Старэйшы майстар больш знаходзіцца ў канторы, чым у цеху, таму няма каму сачыць за якасцю працы. Г. С.

ва гарачае шкло, прымушаюць яго трэскацца.

Заводакіраўніцтва ня раз узнімае пытанне аб рамонце даху, але Шклотрест адкавае: няма грошай.

Другі недахоп—адсутнасць мукі патрэбнага гатунку. Замест пылявавай мукі Хлебапрадукт дае гуче «Пралетары» аржаную мучу, а апошняя асядае зрунцамі ў шліяной масе.

Трэба таксама адзначыць цягавіну з атрыманнем мукі ад Хлебапрадукту. Досыць сказаць, што гуче прыходзіць зварачацца да паці інстанцый: Шклотрест, Наркамгандаль, акрэспецыя гандлю, Хлебапрадукт і лабаз.

Л.

Па Савецкай Беларусі

Клічоўскія райвыканкомаўцы ў саюзе з заможнікамі

КЛІЧАЎ. (Уласны кар.). У старшыні Клічаўскага райвыканкому (Бабруйшчына) у пашане заможнікі і сваякі яго жонкі. За старшыню найшлі і іншыя супрацоўнікі райвыканкому. Дзякуючы чаму з'явілася сапраўднае «асінае гняздо». Вось некалькі фактаў дзейнасці райвыканкомаўцаў:

— 100 штук лавак для новай школы былі заказаны за 18 вёрст ад Клічава заможнікам хуцаранцам-шваграм старшыні. У той час, як у мястэчку ёсць сталіры—члены саюзу. Апошнім, калі яны звярталіся за працай, было адмоўлена.

Кааперацыя таксама пад крылом райвыканкомаўцаў. Загадчыкам кааператыву—сын млынара. Тавар у кааператыве можа дастаць або прыватнік або кулак, але не бядняк. Напр., аднойчы пайшчык запытаў дзе прывезены ўчора...

градаць яму міліцыяй. Пайшчыца Русецкая хацела купіць круц, але ёй адказалі, што няма, а потым прадавалі прыватным.

У выніку пайшчыкі імкнуцца браць свой пай нася...

Між іншым гурток райвыканкомаўцаў прымусіў сялян у малімесяцы (!) лавіць для іх рыбу (час лоўлі рыбы забаронен). Малайцы райвыканкомаўцы!

Загадчык райземадзелу мае сваю даволі заможнюю гаспадарку і... яму выдалі з касы ўзаемадапамогі без звароту 70 рублёў. Пратэсты сакратара Клічаўскага сельсавету—жанчыны Дайнака, супроць выдачы—праваліся.

Дрэнна настаўлена ў раёне культпраца. Купілі радыё-прыёмнік, уляпалі шмат сродкаў, а апошні валінецца.

14.000 руб. на рабочыя кватэры

Бабруйск. (Уласны кар.). Кватэрна-арендны кааперацыйны распачата пабудова дому на 8 кватэр. На гэтую справу адпушчана 14.000 р.

Выйгрышы сялянскай пазыні

Бабруйск. (Уласны кар.). Па аблігацый пазыкі ўмяшчэння сялянскай гаспадаркі 48 серыі, якіх распайсю-ваны на Бабруйскай акрузе, пачала 80 выйгрышаў на 50 р., 20 выйгрышаў на 100 р., адзін выйгрыш у 500 р. У розных серыях 11 серыі, які адбыўся ў Мазырскай дола Бабруйшчыны выпала 110 выйгрышаў на 50 р. і 36 выйгрышаў на 100 р.

7 ліпеня акруговы зьезд калгасаў

Віцебск. (Уласны кар.). 7 ліпеня адбылася Віцебская акруговы зьезд калгасаў. Да з'езду падрыхтаваны на-лежны статыстычны матэрыял, які характарызуе дасягненні Віцебшчыны ў справе калектывізацыі.

2.000 маладых коняў вывозіцца за мяжу

Бабруйск. (Уласны кар.). Акруговым саюзам арганізаванай кааператывы ад Уладзіміра ў замежныя дзяржавы 2 т. маладых маладых коняў, якія закупа-

Справа працаўнікоў Віцебскага „Хлебапрадукту“

ВІЦЕБСК. (Уласны кар.). Учора ў акруговым судзе закончылася судовыя аб'явіцтва па справе працаўнікоў віцебскага Хлебапрадукту. Асноўныя факты, якія былі зьмешчаны ў свой час у «Звязьдзе», пацвердзіліся. Заправілі Хлебапрадукту перапраўлялі нармавання і дэфіцытныя тавары прыватнікам, адсутнічала дагаворанасць аб шляхах рэалізацыі хлеба. Віка ў часе пасеўнае кампаніі пападала ў рукі гандляроў. Усё гэта пацвердзілася. У дзеве гадзіны ночы закончылася справа супрацоўнікаў

Канферэнцыя бязбожнікоў Аршаншчыны

ВОРША. (Уласны кар.). Адбылася першая аршанская канферэнцыя саюзу бязбожнікаў. На канферэнцыю з'явілася 71 дэлегат, з якіх 22 сялян і рабочых і 12 ч. чырвонаармейцаў.

Цікава адзначыць склад дэлегатаў па ўзросце. Палова іх ад 20 да 30 год. Але 40 проц. дэлегатаў былі звыш 30 год, нават 55, 58 і 68-мі год, што бязумоўна характэрна.

віцебскага Хлебапрадукту. Суд прыгаварыў загадчыка Хлебапрадукту Сасонка да трох год пазбаўлення волі з суровым адмежаваннем без прымянення амністыі, загадчыка лабазам Шлепакова і прыказчыка Хасіна да пазбаўлення волі са строгай ізаляцыяй на пяць год кожнага з паражэннем у правах на два гады па адбыцці кары. Адказны кладаўшчык Астроўскі прыгаворан да васьмі год пазбаўлення волі са строгай ізаляцыяй і паражэннем у правах, але з прымяненнем Кастрычнікавай амністыі.

сетка арганізацыі саюзу бязбожнікаў пачала пашырацца. Зараз ў акрузе налічваецца да 3.000 членаў саюзу бязбожнікаў. У супраць, якія былі разгорнуты па справаздачы часовага асрэсоту саюзу бязбожнікаў, амаль усе дэлегаты падкрэслілі, што антырэлігійная праца кульгае, што яшчэ стаіць у арганізацыйным перыядзе.

— На было плянаваць у працы,—гаварыў дэлегат з Круглінскага паясу. Склад...

Арыштавана група спекулянтаў і хабарнікаў

ВІЦЕБСК. (Уласны кар.). Гэтымі днямі ў Віцебску арыштавана група спекулянтаў і хабарнікаў, якія прысмакталіся да апарату сампрамаюзу. Сярод арыштаваных: загадчык гандлёвага аддзелу сампрамаюзу Абрамаў, яго намеснік—Эштэйнін, загадчык складам—Гурэвіч. Акрамя таго, арыштаваны: прыказчык аднаго з магазынаў мясцовага аддзялення скурттресту Магэргут і рашчытатных гандляроў.

Папярэдняе следства высвятляе, што рад дэфіцытных скуртавараў, якія знаходзіліся на складзе саматужна-прамысловага саюзу, замест тго, каб паласці неасяродна пачытыку, за паўную ўзнагароду, ушынаў на прыватны рывак, у прыватнасці да выдомік гандляроў Тумарынсону, Прудневу і інш. Кампанія пры авала досыць буйна. Аднаму гандляру была адпушчана паўтара тавару на 5.000 руб. За з'ездку бралася і ўзнагарода ад 100 да 800 рублёў.

На Асінстроі

ВОРША. (Уласны кар.). У пашану Выдрыцы пабудавана і адкрылася хлебапекарня, якая будзе выпякаць звыш 300 пуд. хлеба ў дзень. Хлебапекарня забяспечыць хлебам усіх рабочых і служачых будаўніцтва.

Скончана ванчатоўная пабудова і абсталяванне чыгуначнай станцыі Хлосьціна. Хутка адбудзецца адкрыццё станцыі.

На Асінстроі зараз працуе каля 1.500 чал. і ўсе задаволены кватэрамі. Распачата пабудова чыгуначнага і шашэйнага мастоў праз р. Выдрыцу. Пасяхова праходзіць праца па пабудове чыгуначнай веткі Выдрыца—Арэхі. Зроблены насып, пракладены шпалы і рэйкі на працягу 1 кіламетра.

Лесакультурныя працы

ВОРША. (Уласны кар.). За пясковы сезон у лясках дзяржаўнага значэння акругі лесакультурныя працы праведзены на плошчы 2329 гектараў. Плян выкана на 87 пр. Рэшта плошчы, паводле плану, будзе выканана восенню.

Сырэц для прамысловасці

Бабруйск. (Уласны кар.). Спэцыяльная кааперацыя на акрузе загатоўвае 24 т. пудоў ясавай мукі для нашай прамысловасці. Мукі дасягнула...

ПАДАГОНЫ КРЫТЫКІ МАС!

Добраахвотнікі! На дапамогу РСІ

Широкае разгортванне самакритыкі з'явіў у істрабуе яшчэ большага прыцягнення мас у працу РСІ.

Вялікую колькасць заяў, скаргаў, зваротаў у РСІ за апошні м-ц не магчыма зважыць сіламі РСІ.

У з'вязку з гэтым, сталі вядуцца неадстатковымі і існуючыя дагэтуль формы прыцягнення мас у працу РСІ—удзел вытворчых і эканамічных, прафарганізацый, секцый РСІ пры гарсаветах, дэлегацыйных сходках работніц і г. д.

Зараз неабходна прыступіць да прыцягнення ўсіх працоўных, якія жадаюць дапамагчы РСІ ў яе працы.

НС РСІ ў Маскве пайшоў па гэтым шляху. Заліч РСІ спаткаў жывы водгук і, як паведамляе „Правда“, за 8 дзён, у якасці добраахвотнікаў РСІ, запісалася 2.634 чал.

НС РСІ Беларусі толькі ў з'вязку з паведамленнямі ў газ. „Правда“ ўжо стала атрымліваць за апошні дні пісьмовыя і усныя заявы (прада, пакуль адзіночным) аб жаданні ўдзельнічаць у працы РСІ.

Гэта сведчыць аб тым, што ў нас баспрочна моцна пмат працоўных, якія чакаюць вядуць аб вярбоўцы добраахвотнікаў РСІ.

„Заслугі“ бюрократа Вараб'ева

Вараб'ёў Даніла, член партыі амальна ў 17-га году, доўгі час працягваў на пасадзе загадчыка Магілёўскім камгасам. Ні-то сфера на яго так моцна ўплывала, ні-то ён на характары сваім быў бюрократам, але адносіны яго да акружаючых, у прыватнасці, да прадстаўніц прафарганізацый былі ў вышэйшай меры грубымі і нестыднымі. Увайшло ўжо ў прывычку Вараб'ева пры кожным вядучым калдагавору або пры вырашэнні іншых пытанняў—ствараць прафсаюзныя арганізацыі і каэфіцыты, даводзячы вядучыя справы да інспэктара працы або трацейскага суду. Вараб'ёў быў вельмі нездаволен, калі справа вырашалася ў карысць саюзу і рабочых і ён рабіўся яшчэ больш грубым і пазносным.

Рабочыя абураліся на адносіны да іх Вараб'ева, называлі яго на імяні, як бюрократам, але Вараб'ёў усё роўна сядзеў на сваім месцы.

Нарэшце, у чэрвені 1926 г., пры вышэйшым рабочым зарплатам, Вараб'ёў да таго забыўся, што арыштаваў прадстаўніка прафарганізацыі і ўбудваў супроць яго судовую справу па абвінавачванні ў з'яўшчэнні. Адбылося гэта такім чынам: прадстаўнік саюзу будаўнікоў—член рабочаю і РКК—тав. Каган, з'явіўся ў камгас ва грашмы для выплаты рабочым. Іму вынісілі ордэр, які павінен быў падпісаць Вараб'ёў. Але калі тав. Каган абыраўся да Вараб'ева і просіў падпісаць ордэр, Вараб'ёў адмовіўся, магнуўчы тым, што яму няма часу і што ён з'явіцца паехаць на грамадзкую работу. Калі Вараб'ёў з'явіўся, тав. Каган на стараўся сабе і абав'язваў Вараб'ева бюрократам. Вараб'ёў адказаў, што ён не будаўнік, а афіцэр.

Мы паведамляем, што з сямейнага для гэткай вярбоўкі добраахвотнікаў пачалася.

Усе працоўныя, у першую чаргу рабочыя—рабгоры, актыўныя ўдзельнікі вытворчых камісій, фабзаўкомаў, члены прафсаюзаў, жадаючыя дапамагчы РСІ непасрэдным узледам у барацьбе з бюракратызмам і іншымі педэхонамі, могуць з'яўляцца ў бюро-скаргаў НС РСІ (Савецкая, 55) і ў мясцовыя акт. РСІ. Вельмі пажаданым таксама будзе ўдзел работнікаў устаноў, служачых-прамадуцаў—членаў эканамічных, мясцоваў, насьценкорнаў і г. д.

Толькі тады масавы ўдзел у працы РСІ дасць магчымасць раскідваць паступаючыя заявы працоўных у РСІ, актыўна змагацца з усімі базічнымі з'явішчамі нашых устаноў і прадыржанаў і прымаць рашучыя меры па іх знішчэнні зараз-жа.

Гэта даз ўпаўнясць усім працоўным, што хваля крытыкі, якай ўдзямаецца зараз з'явіў, будзе апрацаваць хутка дзейнае разгавары.

Гэты сапраўдны масавы ўдзел працоўных у працы РСІ, які ёсць арганізатар мас, дасць, бяспумна, велькія вынікі для нашага сацыялістычнага будаўніцтва.

міліцыянера, арыштаваў прадстаўніка саюзу і склаў на яго пратакол. Не задаволены гэтым, Вараб'ёў перадаў справу ў суд і апошні ў чэрвені 1927 г. прыгаварыў тав. Кагана да пазбавлення волі тэрмінам на 6 месяцаў.

Рабочыя будаўнікі былі вельмі абураны гэтым прыгаварам і заатрабавалі ад праўленчых саюзу ўжыць рашучых мер. Справа зацікавілася Магілёўская АКК, якая знайшла патрэбным з'явіць Вараб'ева з адназначнай кіруючай работы тэрмінам на адзін год і вынесла яму суровую вымову.

Парткалегія ЦКК зацвердзіла гэту пастанову і апрача таго вылучыла справу Магілёўскага суду, які вынес недапушчальны прыгавор у адносінах рабочага—прадстаўніка саюзу тав. Кагана.

Надаўна быў атрыман дадатковы матар'ял аб безгаспадарчым Вараб'ева. Будучы ваг. камгасам, ён адрамантаваў без патрэбы для сябе і іншых кватэры, на што нямегагодна патраціў звыш 900 руб. З прычыны таго, што дом, дзе жыў Вараб'ёў, павінен быў быць перададзены кіраўніцтву працкалектывам, Вараб'ёў усяляк тармазіў перадачу яго і вавёў такую алеганію, якай ўсіх абурыва. Апрача таго, Вараб'ёў прыцягваў на лічбў патрэбным лішчым кватэрную плату і ў яго сабралася вядучая завянавачанасць камунальнаму аддзелу.

Парткалегія ЦКК за безгаспадарчасць і цяганіну вынесла Вараб'еву яшчэ адну вымову і паставіла лічбў не магчымым пакідаць Вараб'ева на самастойнай аддзяльнай гаспадарчай савецкай і іншай рабоце.

Скарачэнне адміністрацыйна-гаспадарчых выдаткаў

Як эканоміць шклоўская фабрыка паперы ЗАМЕСТ ЗНІЖЭННЯ ВЫДАТКАЎ—ПАВЫШЭННЕ

Дарагі лішак персаналу

Фабрыка «Спартак» не на карысць сабе адрозніваецца ад іншых фабрык тым, што ў мінулым годзе яна ня знізіла, а павысіла агульна-заводскія выдаткі на 6 проц., залежныя на 4 в палов. проц. (з 246 да 261 тыс. руб.).

Каштарыс на 1927-28 г. быў вызначан для фабрыкі ў 197 тыс. руб. са зніжэннем супроць фактычных выдаткаў 25-26 г. на 24 в палов. проц. Ужо выдаткавана за першае паўгоддзе г. г. 111 тыс. руб., або 53% гадавога каштарысу.

Мы бачым перавыдаткі па ўсіх артыкулах. Нават па ўтрыманні адміністрацыі (дырэктара і намесніка) маецца перавыдатак 257 р. таму, што яны абодва атрымалі прэміі. Між тым, дырэктар, атрымліваючы нарматывам, ня мог прэтэндаваць на яе.

Загадчык на загадчыку

На фабрыцы лішак тэхнічнага персаналу дорага абыходзіцца: галоўны механік (300 р. у месяц), яго памочнік (150 р.), загадчык рамонтнай майстэрняй (155 руб.), загадчык парасілавоў гаспадаркай (135 р.), загадчык вытворчасці (250 р.), яго памочнік (140 р.), быў яшчэ вытворчы інжынер (200 р.), але ў сувязі з ад'ездам яго, гэтая пасада «скарацілася», быў яшчэ загадчык электрастанцыі, але гэты галоўны механік прызнаў, што гэтая пасада не патрэбна.

Мы гаворым аб магчыма большым насычэнні нашае прамысловасці кваліфікаванымі інжынерамі, аднак, пры ўмове, што ўсім ім будзе дана належная праца. Між тым, галоўны механік і яго памочнік удваіх могуць справіліся з кіраваннем механічнай часткай і парасілавоў гаспадаркай, ніякіх асобных загадчыкаў рамонтнай майстэрняй і парасілавоў гаспадаркай не патрэбна, бо яны з'яўляюцца толькі лішняй прамежнай інстанцыяй. Дадатковыя інжынераў трэба выкарыстоўваць на неасроднай вытворчай працы ў якасці майстроў, мадэраў, машы-

ністых і г. д., як гэта і робіцца за межамі.

У бухгалтэрыі самі працаўнікі яе прызнаюць, што пасля правядзенага скарачэння, яшчэ ёсць адна лішняя адвінка, і вырашылі таму пакуль што нагураць статыстыка рахунковай прадаў, у сувязі з чым адпадае яшчэ адна пасада рахунковада.

Кватэры з мэбляю за кошт фабрыкі

Адміністрацыя фабрыкі адагдалася на так даўно скарачыць дэлавод, пакінуўшы толькі «кіраўніка справамі» з машыністам. Значную суму склалі накладныя выдаткі на рабспіку—9.357 р., гэта—выдаткі пераважна на кватэры служачым. Да 1-га красавіка г. г. амаль ніхто не плаціў за карыстанне кватэрамі, апалам, асвятленьнем і мэбляю. І гэта пры ўмове, калі вядучая частка служачых атрымлівае велькія стаўкі параўнаўча з іншымі, ня менш буйнымі, фабрыкамі Беларусі.

Калі вырашана было браць плату за камунальныя паслугі, якія фабрыка дае служачым, дык адміністрацыя нававіла зарплата высокую плацеваемым служачым (галоўбуху павысілі з 200 да 225 р., ваг. вытворчасці з 200 да 250 р.).

Апошняя вытворчая нарада фабрыкі, праведзеная сумесна з прадстаўніком РСІ, вырашыла, што неабходна браць плату за камунальныя паслугі ў усіх, а мэбляю фабрыкі, якай ёсць на кватэрах пакінуць толькі ў некаторых асоб, а ад іншых адабраць і прадаць з таргоў.

У Менск „за пакупкамі“

З адпушчальна па каштарысе камандыровачных—1.920 р. на ўвесь год—выдаткавана за 1-е паўгоддзе 1.700 руб., чаму зараз фабрыка састалася ўжо без асыгнавання на камандыровачныя і вырашыла не атрымліваць для сабе іх пры пазедах.

Між тым, раней былі такія камандыроўкі, як у Менск на 6 дзён для

«агляду грузавіка», у Кіеў на 8 дзён для падштурхоўвання заказаў, у Менск за пакупкамі (калі ў Менску—трэст) і г. д.

Па канцылярскіх выдатках паказана сума ў 1.484 р. за паўгоддзе, між тым ня ўлічан выдатак на ўласную друкарню, якай абслугоўвае кантору фабрыкі і паграбуе на зарплату 1.145 руб. за паўгоддзе. Друкарню фабрыкі трэба закрыць.

Тэлефанізацыя на гэркулесавых слупоў

Тэлефанізацыя фабрыкі дайшла да «гэркулесавых слупоў». Маецца свой камутатар на 26 абанентаў, свая тэлефаністка і мадэрн тэлефоннай сеткі, чаму адны тэлефоны (і гэта дзе?—у мястэчку!) каштуюць фабрыцы да 1 тыс. руб. у год.

Вядома, чаму фабрыка за паўгода выдаткавала ўсе асыгнаванні па каштарысе на паштова-тэлеграфныя і тэлефонныя выдаткі.

Дырэктар бяз стрэльбы

Аб тым, як адміністрацыя адносіцца да сродкаў фабрыкі, сведчыць яшчэ факт значнай занадчанаасці служачых (да 800 р.). Так галоўбух (з пенсіяй у 225 р.) вінен фабрыцы 230 р., ваг. ТНВ—партыец (з пенсіяй у 135 р.) вінен 206 р., загадчык гаспадаркай—90 р., з іх 80 руб. за куплены ў фабрыкі матэрыял (буў і такі!), б. кір. спраў, зараз звольнены, вінен 235 р. і г. д. Нават сам дырэктар т. Карчагін, каб куціць стрэльбу, браў крэдыт у фабрыкі і пасля даў загад перапісаць гэты крэдыт на другога, каму ён прадаў стрэльбу.

На фабрыцы раздуты штат механічнай майстэрні, праўдзітае звышнормавая праца, рацыяналізатарскай працы амаль не праводзіцца, хоць і ёсць загадчык ТНВ.

Вытворчая камісія да прыезду прадстаўніка РСІ не правярыла выдаткаў за паўгоддзе і наогул ня выявіла ніякіх з'яўшчэнняў у галіне зніжэння выдаткаў.

Шклоўскай фабрыцы па вырабе паперы трэба падцягнуцца.

А. Б.—о.

ЦКК аб „стопроцентных бюрократах“

Чытач, вядома, яшчэ памятае артыкул у „Звязьдзе“ № 112—„Чалавек з маскоўскім маштабам, або як Полацкая кантора Дзвіналевоу праводзіла рэжым эканоміі“. У артыкуле падаваўся цэлы рад фактаў безгаспадарчасці, бюракратызму і злачынстваў. Спусціўшы нейкі час, рэдакцыя атрымала два грамавых абвясненні: адно ад цяперашняга кіраўніка кантора т. Мохавы, другое—ад мясцоваму. Калі справа разглядалася на пасяджэнні калегіі РСІ, былі разгледжаны і абвясненні. Выявілася, што т. Мохаві і мясцом Дзвіналевоу проста хацелі ўвесці рэдакцыю ў заблуджэнне. Гэта было намі асвятлена ў артыкуле—„Лінія стопроцентных бюрократаў“,—у „Звязьдзе“ № 135.

Сёння мы маем магчымасць паведаміць нашым чытачом пастанову прэзідыуму ЦКК КП(б)Б па справе Полацкай канторы Дзвіналевоу. Справа аб безгаспадарчым, злужываным і пратэцыйным працаўнікоў канторы Дзвіналевоу перададзена пракурору рэспублікі для прыцягнення вiнаватых да адказнасці.

Таксама прапанавана прыцягнуць да адказнасці былых кіраўнікоў канторы Буздырына і Радовіча, а таксама асоб, вiнаватых у тым, што справа Радовіча, якай была перададзена Полацкай АКК—РСІ полацкаму пракурору яшчэ ў 1927 г., была незаконна апынена на заключэнні аб'ядача на вельмі дзіўным матыве знаходжання Радовіча за межамі Полацкага акругі (?).

Перад ЦКК УсеКП(б) пастаўлена наступнае пытанне: першае—аб тым, што рад недахопаў і злужыванняў, адзначаных у дзейнасці Полацкай канторы Дзвіналевоу, з'яўляецца адначасова сведкаю таго, што кіраўніцтва кантора з боку трэсту Дзвіналевоу (у Маскве) нездавальняючае; другое—аб тым, што трэст Дзвіналевоу, ведаючы неадпаведнасць на гаспадарчай пра-

цы Буздырына, было працаўнікам „Северолеса“, усё-ж накіраваў Буздырына ў Полацкую кантору; трэцяе—што рэвізійная дзейнасць трэсту ў адносінах Полацкай канторы была павярхоўнай і невыстарчальнай. Прэзідыум ЦКК КП(б)Б паставіў настойна перад ЦКК УсеКП(б) аб зніжэнні з адназначнай працы Буздырына, як скампраметаванага сябе радам некамуністычных учынкаў.

Цяперашняму кіраўніку Полацкай канторы Дзвіналевоу—тав. Мохаву прэзідыум ЦКК зазначыў на недапушчальнасць вытоўлення яго з „абвясненнем“ на поведку апублікавання ў „Звязьдзе“ матар'ялаў і жадання абліць злучную ролю Буздырына. Тав. Мохаву прапанавана ў тэрміновым парадку прыняць меры да выканання прапановы ЦКК—РСІ па знішчэнні пратэцыйнага, звольніўшы з пасады асоб, якія дапусцілі пратэцыйналізм лі ў парадку пратэцыйналізму былі прыняты на пасады.

Азнаёміўшыся з матар'яламі, якія характарызуюць ролю прафэсійна-нальных арганізацый у справе барацьбы з злачынствамі ў апаратах Дзвіналевоу, у прыватнасці—з „абвясненнем“ мясцоваму і старшым вытворчым камію, якай была прыслана ў газету „Звязьда“, прэзідыум ЦКК паставіў: лічбў зусім недапушчальным тое, што мясцом змяеот падтрыманьня вырываніяў у друку і мерапрыемстваў Полацкай АКК, у сваёй заяве ў рэдакцыю стаў на глыбу багартноўнага самаправадана і „абвясненні“, і даручыў АКК у партыйным і прафэсійнальным парадку прыняць меры ўздзейнічання ў адносінах працаўнікоў ячэйкі і мясцома, якія не выяўлялі фактаў балючых з'явішч у апаратах Дзвіналевоу і дапусцілі выступленне з напярэльным і бюракратычным „абвясненнем“.

П.—н.

„Судзьдзі“ ў Нараўлянскім раёне

Пракурор Мазырская акругі паведама, што расьведлівае замяткі, зьмешчаныя ў № 124 „Звязьды“ ад 31 мая пад назваю „Ці ёсць у Нараўлянскім раёне савецкая ўлада і калі ёсць, дык што яна там робіць?“,—выявіла, што факты, змешчаныя ў замятцы адносна цяганіны і бюракратызму па вырашэнні ў судзе пытання аб спажанні з Рабіновіча і яго кампаньёна Партыка на карысць 101 селяніна з в. Мухаеды—327 рублёў 83 кап. за агды—пацвердзіліся. Акруговая пракуратура ад імя 101 селяніна з в. Мухаеды ўбудвала іск у нэрсудзе аб спажанні з Рабіновіча і Партыка, якіх збудваюцца кампаньёнамі па закупцы агды, 327 руб. 83 кап.

Матар'ял адносна нэрсудзі 5-га вучастку Дзюрча, які прыняў у гэтай справе цяганіну і падбайна-фармальныя адносіны да абароны інтарэсаў сялян, перададзены Мазырскаму акруговаму суду для абмеркавання пытання аб магчымасці далейшай працы Дзюрча ў нэрсудзе. Адносна былога нэрсудзі 5-га вучастку Шучкіна (цяперашняга члена акругі), які таксама дапусціў цяганіну па гэтай справе, матар'ял перададзены АКК.

У надрукаванай намі замятцы ў „Звязьдзе“ № 124, мы толькі пачылі ў тым, што лічбў Парты-

СКАРБОНКА ДАСЯГНЕННЯЎ

Спрашчэнне апарату дзяржстраху БССР

Функцыянальная сыстэма—на „капры“ РСІ

Мы хочам прывесці прыклад таго, як можна пры жаданні, пры ўдмулівай і упартай працы спрашчыць апарат, памяншыць яго работу і значна патапіць.

Штат Дзяржстраху да рацыяналізацыі лічыў 104 чал., зараз—70.

Кашт апарату (па заробатнай плаце) да рэарганізацыі—8.497 руб. у месяц, пасля рэарганізацыі—6.287.

Адны адміністрацыйны аддзёны працаўнікоў да рэарганізацыі было 93 працаўнікоў, а зараз—70.

Галоўныя недахопы былі наступныя:

Структура яшчэ была досыць складана, як мы зазначалі ўжо вышэй; некаторыя работнікі ўхіляліся ад адказнасці і не давалі вытворчых рашэнняў; некаторыя тэхнічныя работнікі адхіляліся ад

Рвачы з Харкаўскай канторы Лесбелу Сотні лішніх рублёў на камандыроўкі

Харкаўская акругова РСІ правярыла выкананьне дырэктывы аб 20 проц. зварачаньні адміністрацыйна-гаспадарчых выдаткаў па харкаўскай канторы Лесбелу.

З студзеня гэтага году крымская і харкаўская канторы аб'яднаны ў адну. Гэта аб'яднаньне павінна даць звыш 30.000 руб. эканоміі. Але гэта эканомія стаіць пад пагрозай, бо аб'яднаньне харкаўскай РСІ выявіла рад безгаспадарчых недахопаў. Гэта прывяло да таго, што выдаткі за першыя тры месяцы—студзень-сакавік—перавышваюць каштарыс на 10 проц.

Адно перакіданьне з Крыму ў Харкаў намеснік загадчыка кантораў і галоўбуха каптавала 741 руб. пад'ёмных. Цэламу раду супрацоўнікаў выдана кампансацыя за нявыкарыстаныя водпускі, што складае 507 руб. Намесніку загадчыка канторай Вільнеру, вышш добрай пэнсіі ў 300 руб., выплачвалася штомесячна

АБ АРГАНІЗАТАРАХ ПАНКІ

У маткі служачага Украінлеу А. Гоўфмана пухліна печані і эмфізэма лёгкіх. Чорны хлеб у ле выклікае моцнае ванітаваньне.

Выкліканы з амбулаторыі доктар выдаў рэцэпт, у якім зазначана, што старая кабета па родзе сваёй хваробы патрабуе пшанічную муку 1-га гатунку. І вось пашоў А. Гоўфман з рэцэптам шукаць па Менску пшанічнай мукі.

Прышоў спачатку ў аптэку. У аптэцы, зразумела, мукі няма. Прапанавалі яму зварнуцца ў ЦРК. У ЦРК яму адказалі, што ніякіх адносін да рэцэпту амбулаторыі кааперацыя ня мае.

Пашоў Гоўфман у цэнтральную амбулаторыю—параіцца, што рабіць. Яго зноў накіравалі ў ЦРК. Але перш чым ісьці ў ЦРК, Гоўфман пашоў у інспекцыю акрайдзелу аховы здароўя. Начальства было занята на пасаджэньні, а тэхнічны супрацоўнік яму сказаў: „Нам па гэтай справе нічога невядома“.

Што рабіць? Ведаючы ўсё-ж такі, што ў МЦРК ёсьць пшанічная мука, Гоўфман зноў пашоў у МЦРК. Зварнуўся да т. Ізакэва. Іпшні прыняў яго вельмі „ветліва“ і растлумачыў, што пшанічную муку яны нікому не адпускаюць, адпускаюць толькі чорны калач. Коць, праўда, на складзе МЦРК пшанічная мука ёсьць, але „згодна пастановы праўленьня, яны пайшчыкам яе не выдаюць“.

Вышаў Гоўфман з МЦРК з пустымі рукамі. Паірыўджан ён да глыбіні душы. З-за фармальнасьці і бюракратычных адносін да патрэб пайшчынаў з боку працоўнікоў праўленьня МЦРК яго матка павінна застацца без лёгкае справы.

Такія бюракратычныя адносіны павінны быць прыкладна пакарэнны. Нашы хлебныя справы зусім не настолькі кепскія, каб ствараць ні на чым неўгрунтаваную паніку сярод насельніцтва. Адмаўленьне ў выдачы пшанічнай мукі па рэцэпце док-

па 200 руб. на камандыроўчым—незалежна ад колькасці камандыроўчым (гэта апрача выдаткаў на паездках). У той-жа час за 2 месяці—ліста і сакавік—Вільнер знаходзіўся ў камандыроўках усюго толькі 17 дзён, за якія яму треба было атрымаць толькі 170 руб. камандыроўчых, а атрымаў ён 400 руб. Кіраўніку кантораў Мароцу за час знаходжанья ў Харкаве на пасадзе часовага загадчыка харкаўскай кантораў, працягу 59 дзён, выданы «камандыроўчым»—507 рублёў.

Усе гэтыя выдаткі былі зроблены з санцыяў праўленьня Лесбелу. Таму харкаўская РСІ паставіла прасіць РСІ Беларусі разгледзець пытаньне аб метагоднасці гэтых выдаткаў.

Думаем, што чалавеку, які даў сваю агоду на падобнае няметагоднае выкіданьне грошай на вэпер, треба зрабіць аднаведнае ўразумьняе.

нашым ворагам, зашкаўленым у падрызе нармальнага хлебнага ганталю.

Гэтай справай павінна зацікавіцца РСІ.

В.

Калі мы гаворым аб функцыянальнай структуры, аб тым, што адноспраччэньне пабудовы апарату, вымяшаньне інстанцый у ім ужо значна памяншае работу, памяншае цяжкіну і робіць працу больш дакладнай—многія гэтаму ня вераць.

Не жадаючы адкрыта выступіць супроць лініі партыі і ўлады за спраччэньне апарату, шмат працоўнікоў савецкіх устаноў часта ставяць пытаньне аб тым, што функцыянальная сыстэма—выдумка, што замест слова «загадчык» маецца новае слова «выканаўца» ці «інструктар», а па сутнасьці нічога тут не змяняецца.

Сапраўды, у радзе устаноў, якія не «перашлі» на функцыянальную сыстэму самі, а іх «перавалі» на гэтую сыстэму, так і адарылася. Заведца чалавек «інспектарам», а над гэтай шырмалі—былы загадчык аддзелам. Павялічана адказнасьць непасрэдных выканаўцаў, але выканаўцы ад яе ўхіляюцца і шукаюць «начальства».

Што дала рацыяналізацыя дзяржстраху

Улетку 1927 году калегія НК РСІ БССР зварнула ўвагу на грамадзкасьць і дарагоўлю апарату Дзяржстраху і даручыла праўленьню справіць структуру.

Не адцягваючы гэтую справу, Дзяржстрах прыступіў да дакладнай распрацоўкі пытанья. Былі вызучаны функцыі апарату, была аналізавана ўсяго работа і выпрацаваны метад спраччэньня апарату і паліяпшэньня работы.

Што гэта дало? Які эфэкт яны атрымалі ад гэтай рэарганізацыі?

В.

Дзядз адміністрацыйна аддзяленьня працоўнікоў да рэарганізацыі было 29 проц. зьявіла—17,9 проц.

Удзельная вага кошту цэнтральнага апарату (які ў большасьці зьяўляецца адміністрацыйна-кіраўнічым) у адносінах да перыферыі (якая мае выключна апаратыўныя функцыі) ў 36,5 проц. зьнізілася да 29 проц.

Цяганіне нанесон цяжкі удар

Колькасць перапіскі значна зьменшылася: з 4.146 уваходзячых і выходзячых папер у сярэднім за месяц да рэарганізацыі—да 2.414 (у маі 1928 году). Усе адзначаюць, што цяганіне ў Дзяржстраху нанесон цяжкі удар, значна паскорылася прахаджэньне папер.

У чым-жа справа? Што таёе зрабілі тапарышы з Дзяржстраху?

Яны перавалі апарат на функцыянальную структуру.

Яны пераглядзелі ўсе функцыі апарату, уваляліва высветлілі, ад якіх функцый можна наогул адмовіцца і якія можна, з прычыны іх аднолькавасьці, згуртаваць у адным месяці.

Спачатку апарат Дзяржстраху быў пераведзён на т. зв. сыстэму дэцэнтраў. Гэтая сыстэма ўжываецца ў апаратах на кіраўніцтве чыгунікаў у Нямеччыне, а таксама і на радзе чыгунак СССР.

Новыя крокі па шляху рацыяналізацыі

Тут треба зноў вітаць Дзяржстрах, што ён ня сымніўся на дасягнутым і, пасля цэўвага перыяду працы на новых падставах, зноў пачаў вывучаць умовы працы і магчымасьці далейшага спраччэньня апарату. Была вылучана камісія (у якую ўвайшоў працаўнік НК РСІ), якая высветліла рад недахопаў

важчых рапавеньняў; неаборныя палітычныя работнікі, адчуваючы палабленьне штодзённага кантролю, паслабілі тэмп сваёй працы; ня было дакладнага разьмеркаваньня функцый паміж пасабнымі працоўнікамі і г. д. Слабы былі ўдзягнуты ў справу рацыяналізацыі самі супрацоўнікі апарату (работа вялася арганізацыйным бюро Дзяржстраху сумесна з некаторымі працоўнікамі).

Усе гэтыя недахопы адначыла калегія НК РСІ БССР па дакладу Дзяржстраху аб рацыяналізацыі апарату.

Треба адзначыць, што ўсё гэта амаль што далкам выпраўлена Структура апарату Дзяржстраху яшчэ больш спрацьцілася. Зараз мы маем ужо ня бюро, а проста групы выканаўцаў. Адказнасьць ускладзена на кожнага працоўніка па даручанай яму групе функцый.

Дзяржстрах паступова выпрацоўвае інструкцыйныя карткі для кожнага працоўніка і кожнай функцыі.

Шмат чаго зроблена па паліяпшэньні дзелаводства і справяздальнасьці.

Каштоўнасьць гэтай работы павялічваецца тым, што яна зроблена сіламі самага Дзяржстраху, які не чакаў пакуль прыдзе РСІ і павядае нарадак.

Будзем спадзявацца, што і ў далейшым Дзяржстрах не паслабіць тэму сваёй рацыяналізацыйскай работы.

Будзем спадзявацца, што прыклад Дзяржстраху научыць тых, якія чакаюць «варагаў» для ўпарадкаваньня і работы.

Я. РАКАЎ.

Дробязібыту „вялікага“ чалавека

Даўно вядома, што ў мясцох, куды не заглядае сонца, заводзіцца цывіль. У сучасных умовах прадыпрыемствы і установы, куды не дакацілася прамеяныі самарыткі, таксама будзьвеюць. І шмат такой цывілі накіпілася ў Менскім аддзяленьні Хлебпрадукце. Як толькі з Харкава прыехаў новы памоднік загадчыка беларускім аддзяленьнем Хлебпрадукцы, які вараз стаіць на чале гэтай канторы, тав. Макальскі запытаў:

— Ці ёсьць у вас аўтамабіль?

— Няма.

Макальскі зьдзівіўся: у рэспубліканскай канторы і няма аўтамабіля. Гор. Менск у нас ня надта вялікі. З самага ваказу да Камароўкі за 45 мінут гулячым пройдзем. Але Макальскаму для цэнтру гораду зрабіўся патрэбным выезд. З свайго транспарту ён вылучыў фурманку і трымае яе заўсёды за двара пагадове, а можа будзе патрэбны зварнуцца ў Белдзяржгандаль камісарыят унутранага гандлю і інш. установы, якія большай часткай разьменьчаны ў 6-7 мінутах хадзьбы ад месца службы. Многія гэтаму зьдзіўляліся. Стаіць фурман і конь 6 гадзін пагадове, а выкарыстоўваецца ў сярэднім на больш гадзінны ў дзень. Зараз зьдзіўляцца перасталі, бо асноўная нагрузка фурмана і беднай хлебпрадуктаў-

скай клячы выяўляецца ўвечары. Годзінаў два таму назад Макальскі зьдзіўіў на гэтым капі на дачу ў Драды, а вараз ён старецца вышрадаць цяжкім у Ждановічы.

Але накінем капа ў супагоі. Фурману ў Хлебпрадукце для не хвапае і галоднай, зьдзецца, яна ня бывае.

Што-ж датычыць гаспадара яе т. Макальскага, ды ён таксама ніколі галодным ня бывае, бо пшанічнай мукой для пірагоў, шынак, яблыкам, ігрушам, гусьмі ён забясьпечаны і ня куляе ён гэтага на рынку, а атрымлівае пасылкамі з чыгуныкі. Атрымаў ён надаўна з Клімавіч 8 гусей, але заплата за іх—не ў яго натуры.

Ці заплата ён за шынку з Службу, за яблыкі і грушы, якія ён атрымаў з Полацкага аддзяленьня—невядома, але з Клімавіч за гусі патрабуець настойліва. Ня хоча загадчык Клімавіцкім аддзяленьнем гэтыя 20 рублёў прыняць на свой кошт.

Вядома, што да смажанага гуся патрэбна і белая булка і з лёгкай рукі Макальскага ўсе супрацоўнікі ў маі месяцы атрымалі шпанічную муку зсайго складу. Але ня ў гэтым справа. Калі аб самазабесьпячэньні стала сімутама вядома, Макальскі 26-га мая за № 93 выдаў грозны загад:

«Т. т. Мазуру, Навумоўскаму, даўшым распараджэньне аб водпуску мукі ў абход маіх дырэктыв, —строгая вымова, а т. Шугалаву (зад. дабазам) за правядзеньне ў жылцё вусных распарадэжыняў і неадфіцыйных пісудек пры наяўнасьці афіцыйнае забароны—стаўлю на від».

Зьдзецца, кончала. Але ў Макальскага халпа неабходнасьці пасля гэтага загаду паслаць свайго фурмана да загадчыка пазаву прасіць крупчатку. Загадчык ватае пасля загаду стаў разумнейшым і замест мукі паслаў Макальскаму камбінацыю а трох пльчаў.

Гэта не папходзіла, аднак, тав. Макальскаму выступіць на агульным сходзе і гаварыць аб недаупічальнасьці такіх вьдў, як самазабесьпячэньне.

Кажуць што сорам ня дым, вочы ня высьцець, халпа-б толькі пахабнасьці і ў Макальскага гэтага апапняга мезца даволі. Ён сабе дазваляе ехаць у камандыроўку ў жорсткім вагоне і вынісваць грошы за мяккі. Знаходзячыся на службе ў Менску, ён за час камандыроўкі вылісвае сабе камандыроўчаны і разрахунку маскоўскіх отавак. Гасьцініць чаюсці ў Маскве мяшчым ва 7 руб. ён не знаходзіць, і наогул яго асабісты разрахунок в бухгалтэрыяні маюць даволі буйную удзельную вагу. Так, па 1-га студзеня 1928 году за ім лічылася 641 руб., па 1-га сакавіка—512 руб., а колькі па сёнешні дзень—сказаць цяжка.

Гэтыя «хвосцікі» за ім лічацца даўно. Наогул яго можна назваць чалавек з хвосцікамі, бо калі ён прыехаў у Харкаву ў Маскву, то следдам за ім тэрміновай поштай прыбыла адносіна аб сьпаньняні в яго 472 рублёў. Гэтыя грошай ён не заплаліў, бо якяксьці міласьцівага рубка члена праўленьня Хлебпрадукцы ў Маскве іх сапціла, за кошт вынаважэньня іх асоб.

Л. КУЕР.

СПРАВА ШАБОЛТАСА, ЯК ЯНА ЁСЬЦЬ

Увёнікла гэта справа так. Селянін в. Бабунічы, Петрыкаўскага раёну, Магірская акругі, Шаболтас ігнаў у «Беларускую Ёвіску», што вось ужо другі год з яго зьдэкуюцца баракраты. З прысуджанай яму акремкамісіяй сенажаці, на якую ён мае ўсе правы, лясніцтва забірае сена і штрафуе яго за парубку, якая праводзіцца ў парадку рэкарчочыі. Дакуманты гаварылі, што Шаболтас мае рацыю. Справа гэта нават разгледзілася ў Асобнай Калегіі Вышэйшага Кантролю НКЗ, якая пакінула ў моды правы Шаболтаса на сенажаць. На падставе гэтага і быў вышпачан 15 верасня 1927 г. у «Бел. Ёсць» крыклівы артыкул «Дзёне тысячы вёрст па бюракратычным балцах». З пункту гледжанья дакуманту гэта мела рацыю. Але...

Дакуманты ў сапраўднасьці былі фальшывымі!

Фальшывыя яны не таму, што іх нехта падрабіў, «спадчысціў», зусім не. Фальшывыя іх на справе аказалася пастанова акруговай зямельнай камісіі. Дзякуючы фармалізму і рэабы правярыць фантаў і дакуманты, АКВК прыняла ігна направільную пастанову яшчэ ў 1926 г. аб адводзе ў ставае карыстаньне Шаболтасаў 3 дзесяцін сенажаці.

Акруговае зямельнае камісія так паставіла справу, што Шаболтасы не сабвалі вакол пальца. Абвалі самім натуральным чынам. Адводзілі сенажаць у колькасці 6 дзесяцін, земкамісія, уласна, ня ведала, што-ж там, сенажаць ці лес? У дакумантах лясніцтва ў адным шпідку зацвярджаецца, што на гэтым вучастку расьце малады лес, а ў чарговым гэта палюча абводзіцца

«хмызьяніком». У адсутнасьць прадастаўніка лясніцтва, які спрачаецца па гэтай справе, толькі на падставе паказаньняў сьведка—свайгоў Шаболтасаў, земкамісія выносіць сваю пастанову. Выходзіць так, што для земкамісіі досыць прысьвеціць сьведка і сказаць, што на гэтым вучастку ня густы лес, а сенажаць, каб умець дабіцца любоа пастановы.

— Усё гэта гаворыць нам аб нікуды ня вартай пастановыцы работы земкамісіі.

Як вядзіцца, лясніцтва не агадзілася в пастановою земкамісіі і палало касадзіную скаргу ў Асобную Калегію Вышэйшага Кантролю. Справа гэта была разгледжана і тут таксама, як і ў земкамісіі, в заявае лясніцтва не палічыліся нават і тады, калі лясніцтва другі раз праз кіраўніцтва лясамі дамагалася перагляду справы. На гэта пасьледаваў вельмі халодны адказ старшынні галегіі т. Лабаноўскага:

— Справа ўжо разгледжана АКВК і другі раз разгледзца ня будзе...

Такія адносіны адной часткі Наркамзему— АКВК да заявы другой часткі—кіраўніцтва лясамі, якое садыць тут-жа, у адным будынку, камісіяй ЦКК не магло быць названа інакш, як «бюракратычна-фармальнымі адносінамі».

Што-ж было ў выніку такіх адносін? Ды то, што вучастак з маладым лесам і лугавымі прагалінамі, які ў лешнім вышадку мог быць ірааданы ў лясы мясцовага зьявляньня ўсюго селяна Бабунічы, або групе найбольш бедных сенажацьцо селян пад рэкарчочыі,—перадасца ў пастаінае карыстаньне бяг зьсіх падстаў групе больш моцных сераднікоў. Зараз па сутнасьці—хутаран.

ЦКК распані

тэмам, у выніку якога зьявілася абгагачэньне больш заможнай кучкі селян вёскі Бабунічы.

„Ліпава“ пастанова ўваходзіць у законную сілу

Карметаючыся тым, што за Шаболтасам «сіла законнае пастановы», у парадку таямнічых згодаў в прадастаўніком сельсавету, які рабіў адвод вучастку, прысуджаныя в дзесяцін вырастаюць у 13 і на гэтых 13 дзесяцінах пачынаецца парубка маладога лесу.

За год Шаболтасы змагі высеч да 1.400 пльчў, і ян праводзілі сапраўдную рэкарчочку «спадчысцю». А лясніцтва? Яно хадзіла на цягах і таксама на законнай падставе, («дапаж сенажаць, а ня лес») складала пратакол.

І калі лясніцтва змарылася ад складанья пратаколаў, яно парашыла, нарэшце, судом пастаіць пытаньне аб пераглядзе даўнае справы аб сенажаці, іной няма і якая можа быць сенажацьцю толькі пасяля зьнішчэньня лесу.

Але Шаболтас гэтым не зьбянтэжан і ня ошчыне сваёй лініі апукаства. Ён піша ў «Беларускую Ёвіску», што вось яго, беднага чалавека, за карыстаньне законна адведзеным вучасткам, судзіць. Судзіць быццам за напісаную ім першую заметку, у якой ён пісаў аб сваіх пакутах, і што ён чакае дапамогі толькі ад таёты.

Разгледваючы крмінальскую справу па абвінавачанні Шаболтаса ў жульніцтве ў касадзіным парадку, дорд сьведка гэта была зьявілася в аэ моцнай спрэчцы. Вярхоўны суд, аднак, не зацвярдаваў гэтае зьявляньне справы і гэтаку, апраччыцца в таё, што нішто не спрадэвае ішо

не адмяніў пастановы земкамісіі, а в другога боку, на тоа, што акреуд впрадаў старшынню сельсавету па абвінавачанні ў жульніцтве (гугарка ідзе аб адводзе замест в дзесяцін—13), Вярхоўны суд, выходзячы в гэтага, не знайшоў даказаным жульніцтва, а знайшоў ва ўчынаках Шаболтаса самаўпраўства.

Між тым, у сьвятле новых матар'ялаў расьсьледваньня ЦКК-РСІ застаецца зусім ясным, што:

— пастановы земкамісіі павінны быць скасаваны.

— Шаболтас і старшынню сельсавету павінны быць прыцягнуты да судовае адказнасьці за жульніцтва.

— Зямельны вучастак урочышча «Ўзьбія» (частка яго знаходзіцца пад лясным надзелам лясніцтва, частка перадапа Шаболтасам) павінна быць адданы ня кучцы больш моцных селян, а перадаць ў запасы зямельнага фонду, а лес у фонд лясноў мясцовага значэньня.

У гэтым духу і прыняты пастановы ЦКК-РСІ.

Навука гэтае справы

У гэтай справе, як у лостры, выявіліся недахопы нашага апарату. Дзякуючы фармалізму, ня прытычным адносінам да матар'ялу, дапушчана напыхка была зацьверджана закопным парадкам і вучасткам пачала пастаіцца карыстанца сям'я Шаболтасаў, ня маючы па сутнасьці на яго ніякага права.

ЦКК-РСІ зварнула ўвагу Наркамзему на ўважэньне кіраўніцтва работаа земкамісіі ў бок больш каляватых насьтоду да справы і зьнішчэньня фармалізму пры разьдэце зямельных спраў.

больш заможныя селяне часта арапдуць у лясніцтва вучасткі па індывідуальных заявах, а сельсавет адтырвае ў гэтай справе толькі ролю інстанцыі, якая сьведчыць подпіс, запрапанована Наркамзему прыняць меры да таго, каб у далейшым адца ў арэндэ праводзілася пры поўным удзеле сельсавету, аддочы перавагу найбольш бядняцім пластом вёскі і больш патрабуючым.

Такія-ж папярэджаньні даны па лініі кіраўніцтва лясамі, якое не змагло абараніць у гэтай справе ігарэсваў дзяржавы, і Петрыкаўскаму райвыканному, які сваячасова не настаяў на пераглядзе справы і ня выязначыў аднаведнага кантролю за дзейнасьцю лясніцтва.

Нарэшце, б. старшынню земкамісіі т. Вайцхоўчы і старшынню АКВК НКЗ тав. Лабаноўскаму пастаўлена на від за праўленьня імі фармальна-бюракратычныя адносіны да справы Шаболтасаў, у выніку чаго гэта дало магчымасьць выкарыстаць пастанову земкамісіі ў мэтах убагагачэньня больш моцнай групы селян в. Бабунічы.

Камісія ЦКК, пры дапамозе Магірскага АК, такім чынам, на гэтай справе выкрыла рад недахопаў нашата апарату і папярэдзіла іх. Замест кучкі селян селяна Бабунічы, вучасткам будзе арганізавана карыстанца в. Бабунічы і найбольш не забясьпечаныя сенажацьцю гаспадары.

Нашы зямельны і судовыя органы павінны надалей не дапушчаль, каб па такой, здавалася-б, невялікай справе, юдына ўстанавіўлася толькі дзёнаў 10 у ЦКК-РСІ.

Сёння пуск халадзільніка

На апошнім пасаджэнні халадзільнага камітэту БССР была заслухана інфармацыя аб ходзе работ па будаўніцтве халадзільніка ў Менску.

Унутрання будаўнічыя работы першай чаргі закончыліся. Сёння намячаецца частковы пуск халадзільніка. Сканачэнне работ затрымліваецца з прычыны адсутнасці імпартных матэрыялаў і вентылятараў, устаноўка якіх праводзіцца «Электрасельстром». Па апошніх вестках матэрыялы ўжо знаходзяцца на пуці ў Менск і праз некалькі дзён будуць атрыманы і ўстаноўлены. Адсутнасць адкрытых вентылятараў прымушае будаўніцтва прыступіць да устаноўкі закрытых, што будзе каштаваць у два разы даражэй. Да эксплуатацыі часткі халадзільнікаў можна прыступіць з сёнешняга дня, а поўны пуск прысасоўваецца да 11-га ліпеня—дня вызвалення Беларусі ад белапалякаў. Падаражаньне будаўніцтва глумачыцца тым, што да будовы было прыступлена па эскізам праекце. Папярэднім каштарысам складзеным у лістападзе ня быў прадугледжаны цэлы рад работ. У выніку будаўнічыя работы абыйшліся даражэй на 23.000 руб., а па механічным абсталяванні на 66.000 руб., ня гледзячы на тое, што папярэдні каштарыс быў значна вышэй арнентаваных 550.000 руб. Гэта з свайго боку выклікала значныя труднасці ў фінансаванні будаўніцтва. Халадзільны камітэт прыняў да ведама ваяву кіраўніка работ Крангауза аб поўным пуску халадзільніка да 10-га ліпеня. Менакрываньне даручана не паабянаванай 5-га ліпеня прыступіць да прыёму грузаў на захаваньне.

„Красноармеец“ — да тыдню абароны

6-га ліпеня выходзіць № 13 часопіс „Красноармеец“, прысвечаны тыдню абароны. У нумары змяшчаюцца вельмі цікавыя матэрыялы аб рабоце Асобналічму і яго задачах у справе абароны краіны.

Бібліяграфія

Расійска-беларускі слоўнік. С. М. Некрашэвіч і М. Я. Байкоў. Беларуская Дзяржаўнае Выдавецтва Менск—1928.

У сувязі з поступам беларускае культуры і ўзмацненнем беларускага пачуцця і патрэба ў расійска-беларускім слоўніку, які зьяўляўся б дапаможнікам у практычным нашым жыцці—узбагаціў-бы лексікон таго, хто ўжо аздабляўся з беларускай мовай, таго, хто ладзіў навучацца на беларуску, і быў-бы карысным таму, хто ўладае мовай.

Спробу ўладання такога слоўніка мы мелі. (Практычны расійска-беларускі слоўнік. М. Гарыці і М. Байкоў—нават у двух выданнях). Звалася-б, што практыка гэтага слоўніка павінна была быць выкарыстана пры ўкладанні новага, недакладнага павінна быць выпраўлена.

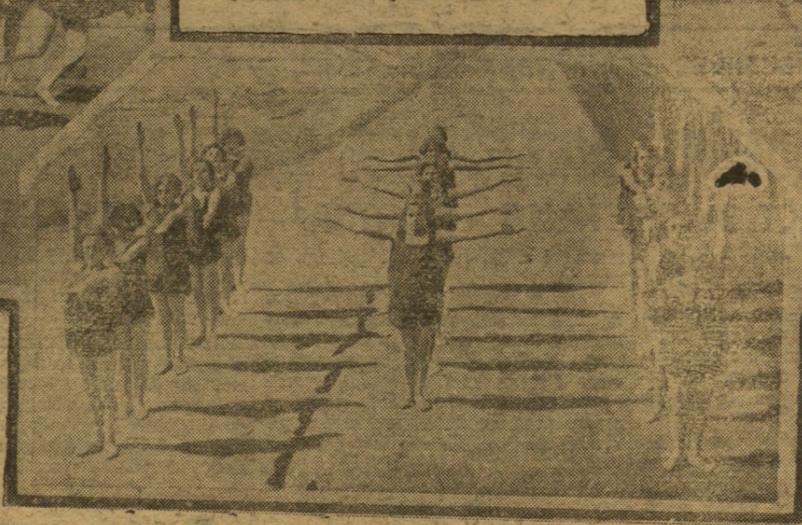
Не вялікі жаль, аўтары расійска-беларускага слоўніка адвясцілі да выдання свайго выдання, як відаць, без уважлівае ўвагі. Большасць ліку слоў павінна была апрацоўваць іх якасці, і надзейнасць будзе «вытварэнне» адпаведна.

Павялічаны лік невзрачаных слоў яшчэ больш закруціць масі таму, хто пачынае карыстацца беларуска моваю, калі ён будзе спырацца на гэты слоўнік.

У слоўніку акрамя таго, што хапіла беларускіх слоў без тлумачэння ацэньваў іх, маюцца такія, якія паставіць чытача ў вусці няправільнае разуменне расійскіх слоў, а таксама і беларускіх. Вось некалькі прыкладаў: ажурны — джурчаты; ці ўсё „джурчаты“ будзе ажурным (ці само слова „джурчаты“—няўжывана)? ці ажурны і мэржэсты азначаюць адно і тое? абстрактны — адцягнены, адлучаны. Ці-ж гэта так? Ці мы скажам „адлучанае пальчыца“, корчага — джэжыга (корчага — большой глянцый горшок или чугун. Эсп. слов. Павленкова)—дзешка-ж робіцца з хлеба; парадель — пазычыць, зрабіць ласку... (позычыць — парасійску „одолжить“); поўнагаворца — пал’янтаваць, пагуляць (пагуляць — парасійску „поиграть“); дынообразны — параварны (пачварны — парасійску „безобразный“); параван-жа „дынообраз“ — ілак, дэржатель — трымаць, дзяржаўца.

СПОРТ

Менскія фізкультурнікі рыхтуюцца да ўсебеларускай спартакіяды.

М Е Н С К

Атрымана новая партыя сукна і шэрсці

МЦРК атрымаў новую партыю суніных і шэрсцяных тавараў. Суніно будзе выдавацца з 1 па 6 ліпеня ўключна з магазыну № 5 па талёнах, якія засталіся на руках у пайшчынаў з тэрмінам да 1 ліпеня.

Шэрсць будзе выдавацца пайшчынам па талёнах з 4 па 20 ліпеня ўключна, талёны ўпоўнаваня павінны атрымаць для калентываў з магазыну № 5, згодна сьпісу, які ёсць у магазыне № 5 аб разьмераванні мануфактуры. Пасьля 20 ліпеня талёны на шэрсць лічацца ануляванымі.

Валёсыпэды для Беларусі

Цэнтральным праўленьнем Аўтадору атрымана другая партыя валёсыпэдаў для Беларусі ў ліку 79 штук. Валёсыпэды разьмераваны па акругах, прычым Менск атрымаў 14 валёсыпэдаў, якія разьмераваны па ачэйках Аўтадору.

„дзяржаўца“—на расійску „власстелин“, а потым „арендатор большого имени“; дзесятирублевна — дзясатка, дзясоты рублёў (ну, ведаюць, кожная сядзяка, калі яна плаціць „дзясотку“ то яна раўняецца, пад гэтым падь кашонок.)

Ёсьць і іншыя прыгожасьці. Істэрбальце швей — прудзіць вошы (ці не ад „вашаруд“), і інш.

Гэтыя прыклады — не выключна. Рамкі газэты не даюць магчымасці выказаць усё „прыгожасьці“ слоўніка. Думаем, што і гэтыя прыклады дадуць ма-

Выхаванцы дзіцячых дамоў — у сялянскую гаспадарку

Наркамасьветы зацьверджан дагавор на перадачу выхаванцаў дзіцячых дамоў у асяляныя осы. Дагавор прадугледжвае выдачу 25 р. на кожнага перадаванага ў гаспадарку выхаванца пры заключэньні дагавору і па 100 р. у год на працягу 3-х год. Гэтая сума будзе ўносіцца на імя выхаванца ў насу ашчаднасьці.

Ліквідацыя захворваньняў сыпным тыфусам

За апошнія два тыдні ў Менску было зарэгістравана 2 захвораньні сыпным тыфусам. У сучасны момант творыцца выдараваць і выйсьці з больніцы. На 26 чэрвеня ў востравазаравай больніцы ня было ніводнага хворага сыпным тыфусам.

Выгляд слоўніка вельмі бліскі: палюры ўжыта на яго над дзясотак гатунак; тэхнічна апрацаваны копка — „тужыя“ шрыфты, прапускі, памылкі і інш. На карыстаньні-ж слоўнікам гэтыя недарэчнасьці асабліва адбываюцца.

Калі слоўнік прывячаецца, як пра гэта тавораць і аўтары слоўніку, да шырокага карыстаньня, дык дана 4 р. 50 кап. занята дарагага, і ім змогуць карыстацца толькі адныкі — тут ён свайго прызначэньня не апраўдаў.

Новая рабочая сталёўка

31-га ліпеня сталёўка МЦРК №3 па Савецкай вул. рэарганізуецца ў рабочую сталёўку з адпаведным зьмяжэньнем дён на абыдзі.

Рост працалектываў

Паводле апошніх даных Наркампрацы Беларусі ў працалектывах занята зараз 8.976 чалавек. За перыяд з 1-га кастрычніка 1927 г. ліч працуючых у працалектывах узрос на 2.927 чалавек у той час, як паводле гадавога плану меркавалася павялічыць у працалектывах на 2.815 чалавек.

За дзень

— **МАНУФАКТУРА І КРЭДЫТ ДЛЯ ПРАЦАКЛЕКТЫВАЎ** Для працалектываў швейнай прамысловасьці на 4-ты квартал бягучага году адпущана сумы на 110 тыс. руб. баваўняных — на 100 т. р. і льняных тавараў — на 11.200 р. Банкаўні крэдыт на 4-ты квартал для працалектываў Беларусі ўстаноўлен у разьмеры 1.900 тыс. руб.

— **АДКРЫЎСЯ РАДЗІЛЬНЫ ДОМ** 31-га ліпеня пасля рамонту аднавіў сваю работу 1-шы радзільны дом па Васілей вул. Адначасова на час рамонту агортваецца на палову 2-гі радзільны дом на вул. Валадарскага.

— **ЭКСКУРСІЎ Ў КРЫМ** Для сувязі местачковага насельніцтва з крымскімі перасяляцамі з Беларусі, Меназот арганізуе экскурсію местачковага актыву ў Крым. У экскурсію прымуць уладж прадстаўнікі тых мстачак, адкуль вьехалі перасяленцы.

Праезд скандынаўскай дэлегацыі п'янэраў

Сёння працяжкае праз Менск у Маскву скандынаўская дэлегацыя юных п'янэраў. Цэнтральнае бюро ЮП пры ЦК ЛКСМБаладжае спатканьне дэлегацыі ў Негарэлым і Менску.

Арганізацыя кіно-тэатру для дзяцей

На апошнім пасаджэнні калегіі Наркамасьветы зацьверджаны асноўныя прынцыпы работы дзіцячага тэатру. Тэатр, акрамя абслугоўваньня дзяцей спецыяльным кіно-фільмам, будзе зьяўляцца навукова-дасьледчай установай, задачай якой зьявіцца вывучэньне дзіцячага мядча і ўплыў кіно-фільмаў на дзяцей. Тэатр арганізуваецца Белдзяржкіно, але пэдагогічная і навукова-дасьледчая праца будзе праводзіцца па заданьнях навукова-пэдагогічнай камісіі Наркамасьветы. Для кіраўніцтва кіно арганізуецца спецыяльная кіно-пэдагогічная рада, у склад якой увайдучь пэдагогі, пэдалагі, мастакі і г. д.

Пад дзіцячае кіно мяркуецца абсталяваць кіно-тэатр «Парлетары». Цэлы білетам на ўсе месцы — 15 кап., пры чым 10% усіх месц прадстаўіцца дзецям беднаты. У гэце дэманстрацыі кіно-фільма будучь чытацца голасна надпісы, а таксама будзе іграць музыка.

У фойе будзе праводзіцца гутарка пра кіно-фільму, якая паказваецца.

СУД

Каля гарэлікі

Паўлюк Палыкоў па прафэсіі вінакур. Ён быў загадчыкам адпускога аддзяленьня Віцебскага сьпірытоова-гарэлачнага заводу. А Андрэй Лісоўскі па гэтым заводзе загадваў разлівачным аддзяленьнем. Службовая і наўхільная сувязь паміж імі ў хуткім часе стала і па-за службовай. Адна адпуская, другі разлівае. Як-жа не паціць і не адпусціць самі сабе? Абставіны гэтым нескляных апэрацыям таксама спрыялі: кантроль сам Палыкоў. Заведзена было так. Выволіца гарэліка. Палыкоў ліша вочынку пропуск. Вартаўнік кляі варот яго ад вочынка адбрае і вечарам аддае гэтыя пропускі назад Палыкоў. Дзякуючы такому кантролю, нішто-б ня мог сказаць, колькі гарэлікі вывезена. Пракантраляваць-жа на складзе—патрабуе часу: павершае, сьпрытак з бутэлькамі вельмі багата, а падрогам—Палыкоў і тут ня дурны: парожнікі сьпрыкі падапхне пад поўныя і знадворку пануе лад і акуратнасьць. А калі быць яшчэ ў хаўрусе з тым, хто налівае—а гэта-ж Лісоўскі,—дык нічога лепшага і ня трыба. Толькі бярэ і дылі. Загадчыкі і надзялілі, такім чынам, звыш 100 вэдэр на агульную суму 2.677 руб. Абох-вым зьзначыцца прышлося пазнаёміцца і з папраўчым домам і з лаўкаю абвінавачаных.

Віцебскі акруговы суд абодвух гэтых „загадчыкаў“ прыгаварыў на тры гады пазбавленьня волі, але па амністыі кару ім зьменьваць на палову са спэцнальным зьбудоўжэньнем 2.677 руб. у карысьць дзяржавы.

Папраўка

Паданьня ва Учаранішні нумары нашай газэты лічы аб папярэдніх выніках вучоту аб'ектаў абналаддваньня на Беларусі зьяўляюцца зусім няправільнымі і неадпаведнымі сапраўднасьці Рэдакцыйнаму працаўніку, па віне якога дапушчаны гэтыя памылкі, абвешчана вымова.

Ніжэй падаем папраўленьня лічы-росту аб'ектаў абналаддваньня на 20-га чэрвеня г. г. у параўнаньні з данымі за мінулы год: па пахачі павялічэньне сіладае 5,1 проц., па асенажці—6,6 проц., па сьвіньнях—25,8 проц., па ногах—4,9 проц., па неземляробчых пры бытнах—100 проц.

Адказы рэдактар Яз. Асьмоў

РАДЫЁ ПЕРАДАЧА

2-га ліпеня—панядзелак
7-00—7-25—Тыдзень абароны і задачы рабальскораў. (т. Шмідт), 7-25—8-05—Беларуская радыёгазэта з літ. адд., 8-05—8-30—П'янкі і шкёлнасьць не для здароўя і вьтворчасьці (Афонскі), 8-30—8-45—Музычны адшчынак. 8-45—9-10—Аб калгасным будаўніцтве СССР. (Вынікі пастаноў вьезду калгасаў СССР), 9-10—11-00—Мастацкая перадача.

Тэатр і кіно

Летний театр «ПРОФИНТЕРН» для членов ПРОФСОЮЗОВ
воскресенье 1 ИЮЛЯ

„ВЫШЛА З ДРУКУ“ І ЁДЗЕ У ПРОДАЖ

БЕЛАРУСКАЯ ЧАСОПІСЬ ЛІТАРАТУРЫ, ПАЛІТЫКІ, ЭКАНОМІКІ, ГІСТОРЫ
№ 4 ПОЛЫМЯ № 4

Прыём падіпскі прадаўжаецца на ліпень м-ц.

Пасьпяшэцца падпісацца на 2-ое ПАЎГОДЗЬ ПЭЭ

ВОСКРЕСЕНЬЕ
1 ИЮЛЯ

Летний театр «ПРОФИНТЕРН»
ДЛЯ ЧЛЕНОВ ПРОФСОЮЗОВ

ВОСКРЕСЕНЬЕ
1 ИЮЛЯ

Единственный концерт исполнителя еврейских песен

Б. ШУЛЬМАН

Начало в 9 часов вечера.

Билеты в рабочей кассе ежедневно с 11 час. до 2 час. дня и с 4 до 6 час. веч.

В день концерта — с 6 1/2 ч. в. в кассе театра «Профинтерн».

Мендзярик-тэатр

Гастроль МУЗКАМЭДЫ (Индонезия, 1 липня)

„СИЛЬВА“

Пачатак рэды у 9 гадзін веч.—Білеты ад 2 р. 25 к. да 40 к.
У рабочей кассе, для членаў прафсаюзаў са спіскаў.

Кіно-театр „Культура“

Грандыёзны мастацкі фільм па рэмане Фердынанда Дюшана

„ПРАКАЖЭННАЯ“

Пачатак а 8 гадзіне.

Кіно „Чырвоная Зорка“

8 аўторна, 26 чэрвеня нямецкі баевік

„Жонка статс-сакратара“

У 8 частках. Пачатак а 7 гадз. 15 мін.

Кіно „ПРАЛЕТАРЫ“

ПАТ І ПАТАШОН у замежнай камедыі

„Кар'ера танцоркі“

Чарговая пастаноўка ВАР'ЕТЭ.

Кіно „Інтэрнацыянал“

3 аўторна, 26 чэрвеня

„Сынабар“

3-я апошняя сэр'я. Пачатак а 7 гадзіне.

Сад Асьветы

Квядзеля, 1 ліпеня

Вялікі балетны вечар, канцэрт і гуляньне

ПРЫМАЮЧЬ УДЗЕЛ: Шчарбінін, Сачалова, Візіна, Хірасна, Захар І (ж.), арнестр. Пачатак гуляння а 7 г., канцэрт а 9 з пал. гадз. Білеты ад 75 кап. да 25 к. У выпадку дрэннага надвор'я канцэрт пераносіцца ў Дом.

ЗАОЧНЫЕ КУРСЫ

БУХГАЛТЕРИИ,
НАЛКУЛЯЦИИ
И СТАТИСТИКИ

Продолжительность курса—3 МЕСЯЦЕВ.

Поступать на курсы можно в любой месяц года.

Принимаются лица с образованием не ниже 4 гр. семилетки.

ОКОНЧИВШИМ КУРСЫ ВЫДАЮТСЯ СВИДЕТЕЛЬСТВА.

Плата за первый месяц 5 руб., а за остальные по 4 руб. в месяц вносится в НАЧАЛЕ КАЖДОГО МЕСЯЦА ВПЕРЕД по адресу: Минск, Воскобаян, тел. счет № 682.

Подробн. условия высылаются за 2 восьмикопеечные марш. С запросом обращаться: Минск, Воскобаян, заочным курсам.

НА 12-га ЛІПЕНЯ г. г. у саўгасе „Цяцерына“, Аршанскае акругі, Круглянскага раёну,

назначаюцца ТАРГІ

на здачу ў арэнду фруктовага саду

у поўным ураджаем на 5-ці гектарах і частковым ураджаем на 12-ці гектарах.

Саўгас.

Прыём абвестак у чарговым нумары да 2-ога гадзіны

Аршанскага газэты „Зьвязда“

№ 4 ПОЛЫМЯ № 4.

Зьмест:

- Я. Нёманскі.—Дрэважнікі, раман (прадаж).
- Іоганс Бехер.—Адзіная справядлівая война, роман (пер. з нем. мовы Ю. Замеля).
- Алесь Дудар.—Ведер з усходу—апакаліпсыс.
- Нарэль Кенрад.—С у м (з часкага).
- Януб Молад.—На шляхох возі—урывак з пэры.
- Алесь Дудар.—Вечар звонкі—верш.
- Б. Быхаўскі.—Ідэалізм і матэрыялізм (працяг).
- Аляксандр Цвікевіч.—Западна-руская школа і яе прадстаўнікі (працяг).
- Праф. Уладзімер Пічэта.—Польска савецкія адносіны і Грыскі мір.
- З. Жылуновіч.—Рэвалюцыйным шляхам (пра літаратурную творчасць, М. Чарота).
- А. Окіншэвіч.—Да пытання пра беларускую юрыдычную тэрміналёгію.

Кнігі піс.

Хроніка беларускае культуры.
Хроніка украінскага культурнага жыцця.
Штот у рэдакцыю.

3 ліпеня месца „ПОЛЫМЯ“ мецьме выходзіць штотмесці памерам 11-12 друкаваных аркушоў. Наступны нумар 5 выйдзе ў канцы ліпеня.

„ПОЛЫМЯ“ прадаецца ва ўсіх кнігавых магазынах Беларускага Дзяржаўнага Выдавецтва.

Адбываецца прыём падпіскі на другою паўгодзьдзе 1928 г. Падпіска можна па ўсіх акруговых партыяных канторах, у акруговых аддзяленьнях БДВ і іхш.

На паўгода «ПОЛЫМЯ» каштуе 5 руб.—шэсьць кніжкаў
На тры месяцы—2 р. 50 к.
Асобная вэіжка—1 р. 50 к.

„СЕКАРОВСКАЯ ЖИДКОСТЬ“

ВЫТЯЖКА ИЗ СЕМЕННЫХ ЖЕЛЕЗ

ПРИГОТОВЛЕННАЯ ПО СПОСОБУ ПРОФЕССОРА Д-РА БЮХНЕРА

ЦЕНА ФЛАКОНА 2 РУБ.

ТРЕБУЙТЕ ВО ВСЕХ АПТЕКАХ И МАГАЗИНАХ САНИТАРИИ СССР

В СЛУЧАЕ ОТСУТСТВИЯ НА МЕСТАХ ВЫСЛАЕТСЯ ИЗ ПЛАТНОГО СКЛАДА НЕ МЕНШЕ 4-х ФЛАКОНОВ ПРИ ПОЛ-ЦЕНИ 25% ЗА ДОСТАВКУ

ПЕЧЕР. УЧР. И ВРАЧАМ ДЛЯ ИСПЫТАНИЯ „CRATIS“

ВХОДЯЩ. В ОБЪЕДИНЕНИЕ „МОСНОПРОСКОИЗ“

ЛАБОРАТОРИЯ КООПЕРАТИВА МОСКВА

„ИЛЕН МОСКВА“

Вышивне гляды, р-шелье и пр. обучаю на центральной ножной машине. Лавская-Наборскаяд. дом № 4, кв. 4. По вторникам, четвергам и субботам от 5 до 6 ч. веч.

Кошт публікацыі аб снававаньні шлюб

3 руб.

ПРЫЕМ ПАДПІСКІ ПРАДАЖАМАСЦА

ПАСЬПЯШЭЦЕСЯ ПАДПІСАЦА на 2-ое ПАЎГОДЗЬДЗЕ

— на старэйшую ў Беларусі газэту —

ЗЬВЯЗДА

Орган ЦК КП(б) Беларусі і Менскага АК КП(б)Б

УМОВЫ ПАДПІСКІ: на 1 м-ца — 90 кап. | на 6 м-цаў — 5 руб. —
„ 3 „ 2 р. 60 кап. | „ год — 9 „ 75 к.

Газэты „Зьвязда“ дае сваім падпісч. дачаткам

часопісь „БЕЛАРУСІ“

за 15 к. на мес. (замест 25 к.)

Канторай газэты „Зьвязда“ прымаецца падпіска на часопісь „ПОЛЫМЯ“

Падпіска ПРЫМАЕЦЦА:

у МЕНСКУ: газэтай к-рай газ. „ЗЬВЯЗДА“ — Савецкая, № 63, 3-ці паверх, тел. 7-81, штодзённа ад 3 гадз., упоўнаважанымі газэтай канторы і разносчыкамі газэты.

у ПРАВІНЦЫ: аддзяленьнямі выдавецтва „Навесьція“ і „Правда“, аддзяленьнямі Беларускага Выдавецтва, упоўнаважанымі газэтай канторы і ўсімі паштова-тэлеграфнымі канторамі.

Беларускае Дзяржаўнае Выдавецтва

Да новага навучальнага году ўва ўсіх кнігарнях Беларускага Дзяржаўнага Выдавецтва прадаюцца з вялікай (60 проц.) зьніжкай наступныя паліт і партыядручнікі.

№	Назва	Кошт рэвай	Кошт цэпер
1.	П. Нерманцаў—„Старонкі в гісторыі РКП(б)“.	—	40 к.
2.	М. Папроўскі—„Нарысы в гісторыі рэвалюцыйнага руху ў Расіі XIX—XX в.в.“.	75 к.	35 к.
3.	А. Венедыктаў—„Гісторыя міжнароднага рабочага руху“.	1 р. 50 к.	75 к.
4.	„Падручнік па літэратуры“ для выскowych школ перасовак, камсамольскіх гурткоў, палітгатаў і самаадукацыі, ч. 1. Складзена паводле палітграматы Е. Яраслаўскага, прысавявана для праграмы Агітпрапу ЦК УсеКП(б).	—	25 к.
5.	М. Тайшыні Ф. Казлоў—„Палітграматы“.	1 р.	40 к.
6.	Тое самае, частка другая.	80 к.	30 к.
7.	А. Падгорны і Я. Нікуліхін—„Палітграматы“.	1 р.	40 к.
8.	Тое самае, частка другая.	1 р. 50 к.	75 к.
9.	Нерманцаў П.—„Левізізм“.	1 р. 40 к.	75 к.
10.	М. Тайшыні—„Палітграматы“.	1 р. 50 к.	1 р.
11.	Н. Папоў—„Нарысы гісторыі УсеКП(б)“.	2 р.	1 р. 25 к.
12.	М. Грышыні—„Па левініскім шляху“.	3 р. 50 к.	2 р.
13.	Міхалоўскі—„Пачатковы курс палітычнай эканоміі“.	1 р. 50 к.	1 р.
14.	„Партыйная граматы“.	2 р. 50 к.	1 р. 50 к.
15.	Ем. Яраслаўскі—„Учебнік палітграматы для деревні“.	—	25 к.
16.	С. Я. Вольфон—„Дыалектычны матэрыялізм“.	2 р. 70 к.	1 р. 50 к.

Выйшлі з друку новыя падручнікі

І. Сталін—„Пачатковы левізізм“.

М. Бухарын—„Тэорыя гістарычнага матэрыялізму“.

Згубленыя і ўкрадзеныя наступныя дакумэнты лічыць неспраўднымі:

- Вуч. конск. кн. № 558 Шылака С., выд. 1118
- Заслаўск. РВК.
- Асобная вэіжка кн. № 1233 Бяльковіча Б., выд. Вягомльск. РВК.
- 1119
- В. Гарабурды К., выд. 15-м паграп-атрадам.
- 1120
- Вайск. біз. Зуева А., выд. Расонскім РВК.
- 1121
- Ц. біз. № 1140 Каленіка П. Д., выд. Патрыкоўск. п. о.
- 1122
- Вуч. конск. кн. Лепельск. адд. сувязі, выд. Лепельск. РВК на імя Равмас-ловіча Г. М. за № 1130.
- 1123
- Вуч. конск. кн. Лукашэвіча Н., выд. 6. Капэльск. ВВК на № 224 на імя Сасноўскага І.
- 1124
- Канд. карт. Кісьпера Э. І., выд. Бары-саўск. райкома за № 22432
- 1125
- Вуч. конск. кн. Касцюкова Е. І., выд. Чапук, ваенны ст. РВК за № 6270
- 1126
- Вуч. конская кн. Цурко П. П., выд. 6. Савічск. ВВК.
- 1127
- М. Грышыні, выд. Раманюка М., выд. 6. с. с. Концамы Менск. губ.
- 1128
- Вуч. конск. кн. Малахана П., выд. Жу-равіцк. РВК за № 3084.
- 1129
- Вуч. конск. кн. Шамава Р.
- 1130
- Брж. нумар Жибуля С. І., выд. Мен. бржай.
- 2536
- Вайск. кн. Шульга А. І., выд. Мен. ваенкаматам.
- 2537
- Пасведч. аб абавязках службы Грыне-віча У. Д., выд. Лагойск. РВК.
- 2539
- Вуч. конск. кн. Гобармана К. І., выд. Менваенкаматам.
- 2540
- Пашпарт Фейгіна І. Х., выд. Менваі-цмай.
- 2541
- Вуч. конск. кн. Фейгіна І. Х., выд. Менваенкаматам.
- 2542
- Валерац. кн. Дабрынка А. С., выд. ТПО Мен. пралет. аб'яднаньня.
- 2543
- Ц. біз. № 1083 Клімовіча А. С., выд. Самаквалац. р. о. саюзу раб. зян. лі і зора.
- 2544
- Вуч. конск. кн. Басала В. В., выд. Менваенкаматам.
- 2545
- Вуч. конск. кн. Юрковіча С. А., выд. Менваенкаматам.
- 2546
- П. кн. Каган Ж. І., выд. Менстрах-навай.
- 2547